

| | |
|-----------------------------|-------------|
| RAAD VAN STATE INGEKOMEN | |
| - 3 AUG. 2017 | |
| ZAAKNR. | 201705691/1 |
| AAN: | 110000 Kb |
| BEHANDELD DO: | PAR: m |

1E
zypp
advocaten

AANGETEKEND

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

ZYPP advocaten
De la Reijstraat 2
6814 AE Arnhem
Postbus 911
6800 AX Arnhem

BEROEPSCHRIFT

Arnhem, 2 augustus 2017

T 026 - 702 47 87
F 026 - 845 00 99
E info@zypp.nl
www.zypp.nl

Ons kenmerk : 20170082/EJ/ej
Uw kenmerk : -
Inzake : Windpark Bijvanck
E-mail : eelco@zypp.nl

KvK: 57 55 32 54
BTW: NL852629552B01

Hoogedelgestreng college,

Namens cliënten:

1. J. Looman, wonende aan de Broekzijdestraat 3 te (6986 CK) Angerlo,
2. R. Lamers, wonende aan de Broekzijdestraat 4 te (6986 CK) Angerlo,
3. Tiemersma Square B.V., gevestigd aan de Broekzijdestraat 6 te (6986 CK) Angerlo,
4. R. Boerhoop, wonende aan de Broekzijdestraat 8 te (6986 CK) Angerlo,
5. J.C. Stolk, wonende aan de Kruisstraat 3 te (6986 CL) Angerlo,
6. P.J.M.C. Wijnhuizen, wonende aan de Kruisstraat 5 te (6986 CL) Angerlo,

bericht ik u hierbij het volgende.

Hierbij doe ik u namens cliënten hun beroepschrift toekomen gericht tegen het vaststellingsbesluit van het Inpassingsplan 'Windpark Bijvanck' en de verleende omgevingsvergunning voor de aanleg van dit windpark met bijbehorende voorzieningen. Het inpassingsplan en de omgevingsvergunning maken de bouw en het gebruik mogelijk van vier windturbines op de locatie Bijvanck, gelegen in de gemeente Zevenaar. Het inpassingsplan en de omgevingsvergunning worden hierna aangeduid als: *het inpassingsplan c.a.*

1. Inleiding

1. Raedthuys Windenergie B.V. – hierna: 'Raedthuys' – heeft in juni 2012 een principeverzoek ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland – 'GS' – om een inpassingsplan vast te stellen voor de bouw van een windpark in het gebied Bijvanck. Dit verzoek is ingediend nadat de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar – waarbinnen het gebied Bijvanck ligt – in maart 2012 had geweigerd om de vigerende

beheersverordening aan te passen om daarmee de komst van het windpark planologisch mogelijk te maken.

2. GS hebben, na consultatie van Provinciale Staten – ‘PS’ – aan Raedthuys meegedeeld dat zij zullen starten met de voorbereidingen van het inpassingsplan. In 2016 hebben PS een coördinatiebesluit genomen voor Windpark Bijvanck. Als gevolg daarvan zijn de voorbereidingsprocedures voor het inpassingsplan, de omgevingsvergunning en de watervergunning gelijktijdig doorlopen. Op 14 juli 2016 heeft Raedthuys bij zowel GS – voor zover het betreft de omgevingsvergunning voor 5 activiteiten – als bij het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel – voor zover het betreft de watervergunning – een aanvraag ingediend voor de benodigde vergunningen.
3. Het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen hebben van 16 december 2016 tot en met 26 januari 2017 ter inzage gelegen. Cliënten hebben bij brief van 25 januari 2017 een zienswijze ingediend tegen het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-besluiten. Alle ingediende zienswijzen zijn besproken in de omvangrijke zienswijzennota Windpark Bijvanck. Cliënten zijn in de zienswijzennota aangeduid als ‘reclamanten 27’.
4. De zienswijze van cliënten heeft ten onrechte niet geleid tot aanpassing van het inpassingsplan c.a. Bij besluit van 24 mei 2017 hebben PS het inpassingsplan vastgesteld (**bijlage 1**). GS en het college van dijkgraaf en heemraden hebben de omgevingsvergunning respectievelijk de watervergunning verleend. De omgevingsvergunning is als **bijlage 2** bijgevoegd.
5. Cliënten kunnen zich niet met deze besluiten verenigen en stellen hierbij beroep daartegen in. In het onderstaande treft u de motivering van het beroeschrift aan.

2. Kern van het beroep

6. Het inpassingsplan c.a. maakt de oprichting mogelijk van vier windturbines in het gebied Bijvanck. De vier windturbines zijn qua afmetingen en kenmerken identiek en hebben:
 - een ashoogte van tussen de 99 meter en 124 meter;
 - een rotordiameter van tussen de 100 meter en 122 meter;
 - een tiphoogte van tussen de 140 meter en 185 meter.Het gezamenlijk vermogen van de windturbines betreft maximaal 13,2 MW.
7. Cliënten wonen en werken allen in de directe nabijheid – op maximaal enkele honderden meters – van de beoogde windturbines. De beoogde realisatie van de vier windturbines zal ernstige schade toebrengen aan hun woon- en leefklimaat.

8. Cliënten zijn van oordeel dat er grote gebreken kleven aan de besluiten, waardoor het inpassingsplan c.a. niet in stand kan blijven. Kort samengevat zijn cliënten van oordeel dat sprake is van:

- Strijd met de Omgevingsverordening en de Omgevingsvisie, omdat het beoogde windpark zal worden opgericht in zogenaamd waardevol open landschap;
- Strijd met de Omgevingsvisie, omdat het vereiste draagvlak ontbreekt;
- Strijd met de Omgevingsvisie, omdat geen sprake is van de vereiste participatie;
- Strijd met de goede ruimtelijke ordening, omdat onevenredige toename van geluidsoverlast onvermijdelijk is, en tot slot
- Het inpassingsplan onuitvoerbaar is vanwege de gevolgen van het windpark op de ter plaatse aanwezige flora en fauna.

9. In het onderstaande zullen cliënten hun beroepsgronden nader toelichten.

3. Strijd met Omgevingsverordening en –visie vanwege inbreuk op waardevol open landschap

10. In hun zienswijze hebben cliënten opgemerkt dat het windpark de landschappelijk waarden van het gebied onevenredig zal aantasten. Naar het oordeel van cliënten overtuigt de reactie van PS hierop allerm minst en blijft sprake van een aantasting van de landschappelijke waarden.

11. Het staat niet ter discussie dat de locatie voor het windpark in de Omgevingsverordening is aangewezen als “waardevol open gebied”. Het beleid voor bebouwing in waardevol open gebied is helder. In de Omgevingsvisie is daarover onder meer het navolgende opgenomen:

‘4.2.4.1.2 Waardevol open gebied

De provincie en haar partners streven er samen naar de openheid van karakteristieke open landschapseenheden (waardevolle open gebieden) als kernkwaliteit te behouden. Dat zijn de grootste open gebieden in Gelderland of gebieden waar bebouwing ontbreekt en gaafheid en herkenbaarheid kenmerkend zijn. Openheid en ook het ontbreken van bebouwing is een kwetsbare kernkwaliteit, want ook kleine ingrepen kunnen de openheid al aantasten.

Ambitie en rol van de provincie

De rol van de provincie bij waardevolle open gebieden is beschermend voor de karakteristieke openheid. (paragraaf 4.2.4.1.2 van de Omgevingsvisie)

12. In de paragraaf 4.2.4.1.2 van de Omgevingsvisie wordt de oprichting van een windturbinepark, ondanks het voorgaande, niet volledig uitgesloten. Realisering daarvan is mogelijk onder de voorwaarde dat sprake is van een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp. In paragraaf 3.2.2.1 van de Omgevingsvisie wordt nader ingegaan op de locatiekeuze en inrichting van een windpark:

Windturbines kunnen gerealiseerd worden mits hun ontwerp als integrale ontwerpogave wordt uitgewerkt, rekening houdend met de kenmerken van de plek. Dit betekent dat de ingreep kwaliteit moet toevoegen en de beleefbaarheid van het landschap moet vergroten. De kracht van een ruimtelijk ontwerp is dat de economische waarde van het initiatief en de maatschappelijke meerwaarde van een aantrekkelijk en beleefbaar Gelders landschap samen komen. Door met windturbines tegelijk te bouwen aan een betekenisvol landschap ontstaat meerwaarde. Dat komt ten goede aan het gebied waar de turbines zich visueel manifesteren en kan een breder draagvlak opleveren voor het initiatief.

Het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied heeft de voorkeur van de provincie. Het kan de beleving van een gebied ondersteunen. Verschillende strategieën kunnen worden toegepast. Mogelijke combinaties zijn:

- *combinatie met infrastructuur (wegen en railverbindingen);*
- *combinatie met regionale bedrijventerreinen;*
- *combinatie met intensiveringsgebieden glastuinbouw;*
- *combinatie met agrarische productielandschappen.*' (paragraaf 3.2.2.1 van de Omgevingsvisie, onderstreping advocaat)

13. Uit het bovenstaande blijkt dat het de voorkeur heeft van PS om de vestiging van een windpark te combineren met andere, ook intensieve functies. Kortom, de deur voor een windpark in waardevol open gebied staat op een kiertje, maar het provinciale beleid ademt één en al terughoudendheid.

14. Ook de Omgevingsverordening maakt het, als vertaling van de Omgevingsvisie, mogelijk om een windpark te realiseren in waardevol open gebied. De voorwaarde is wel dat het plan een ruimtelijk ontwerp kent waarbij aandacht wordt besteed aan de ruimtelijk kenmerken van het landschap, en de maat, schaal en inrichting van het landschap. Het windpark moet een kwalitatieve toevoeging aan het landschap zijn (artikel 2.8.1.1 van de Omgevingsverordening).

15. Blijkens de zienswijzennota nemen PS het standpunt in dat het windpark een kwalitatieve toevoeging van het landschap inhoudt. Gelet op al het voorgaande ligt een dergelijke opvatting naar het oordeel van cliënten niet voor de hand; het vergt dus een heldere, overtuigende toelichting van PS. Dat geldt temeer nu in het milieueffectrapport van de provinciale Windvisie, die thans integraal onderdeel uitmaakt van de Omgevingsvisie, het navolgende is overwogen:

'De gehele locatie ligt in een waardevol open gebied. Het plaatsen van windturbines heeft waarschijnlijk invloed op de beleving van het open karakter en wordt daarom als zeer negatief beoordeeld (...).'

16. Het uitgangspunt is derhalve duidelijk. De locatie Bijvanck is niet geschikt voor de plaatsing van windturbines, gezien het bijzondere landschappelijke karakter daarvan.
17. Dit bijzondere landschappelijke karakter bleek vervolgens ook in de voorbereidingsprocedure van het inpassingsplan. Nadat advies was ingewonnen bij het Gelders Genootschap en (ook) deze (zeer) negatief heeft geadviseerd, hebben GS advies ingewonnen bij een andere adviesbureau, Feddes Olthof. Ook dit bureau heeft negatief geadviseerd.
18. Het voorgaande heeft ertoe geleid dat PS een nieuwe adviseur hebben aangezocht, te weten Rho Adviseurs. In het landschapsplan van Rho wordt eenvoudigweg vastgesteld dat van een aantasting van de openheid van het landschap geen sprake is en dat het windpark de bestaande landschappelijke kenmerken juist zou accentueren (!) (bijlage 20 bij het inpassingsplan).
19. Cliënten hebben zich op zijn zachtst gezegd verbaasd over deze doelredenering en de handelwijze van PS en de initiatiefnemer. Keer op keer worden er negatieve en kritische adviezen verstrekt over de oprichting van de windturbines op de locatie Bijvanck. Conclusie van al deze adviezen is dat een windpark op de locatie Bijvanck als ongewenste ontwikkeling moet worden beschouwd. Als PS en Raedthuys niet het gewenste advies ontvingen, wat tot driemaal toe het geval was, dan werd gezocht naar een andere adviseur die kennelijk wel het gewenste advies gaf. Uiteindelijk heeft Rho Adviseurs het – nauwelijks gemotiveerde – advies gegeven dat PS en de Raedthuys wenste. Dit neemt echter niet weg, dat het merendeel van de adviseurs – terecht en op juiste gronden – tot de conclusie zijn gekomen dat windturbines op de locatie Bijvanck ongewenst zijn.
20. Naar het oordeel van cliënten dient dan ook geconcludeerd te worden dat het inpassingsplan in strijd is met artikel 2.7.4.1 lid 2 van de Omgevingsverordening, waarin is bepaald dat de oprichting van een windpark slechts dan toegestaan is in waardevol open

gebied als voorzien is in een passend ruimtelijk ontwerp en de keuze – kort samengevat – goed wordt gemotiveerd. Daarvan is geen sprake nu er drie negatieve adviezen zijn afgegeven van nota bene door Raedthuys en/of PS geadieerde adviseurs, en slechts één positief advies. In het laatste positieve advies komt als een duvel uit een doosje de opmerkelijke conclusie dat het oprichten van vier enorme windturbines een kwalitatieve bijdrage levert aan het waardevol open gebied.

21. Blijkens de zienswijzennota is het plan daarmee voor PS op dit punt 'aanvaardbaar'. Gelet op het bovenstaande is het echter evident dat dit niet het geval is. Windturbines leveren geen kwalitatieve bijdrage aan het waardevol open landschap, zoals de drie eerdere adviseurs ook concludeerden. De inbreuk op het waardevol open landschap is dan ook in strijd met de Omgevingsverordening en de Omgevingsvisie, zodat het inpassingsplan niet in stand kan blijven.

4. Omgevingsvisie vereist draagvlak; draagvlak ontbreekt voor de locatie Bijvanck

22. In paragraaf 3.2.2 van de Omgevingsvisie is bepaald:

'De daadwerkelijke realisatie van windturbineparken is geen taak van de provincie. Draagvlak en participatie zijn mede sleutels voor de realisatie.' (paragraaf 3.2.2 van de Omgevingsvisie)

In paragraaf 3.2.2.3 wordt ten aanzien van potentiële nieuwe locaties opgemerkt:

Dit zijn locaties die de provincie ruimtelijk reserveert voor windenergie. Deze locaties kunnen worden beschouwd als aangewezen gronden waarvoor draagvlak is bij de betrokken gemeenteraden (uitgezonderd Zevenaar). (paragraaf 3.2.2.3 van de Omgevingsvisie)

En in paragraaf 3.7.5:

'Draagvlak nodig

Het bereiken van de doelstelling kan alleen door een goede samenwerking met de Gelderse gemeenten en regio's. Zij hebben hun eigen doelstellingen op het gebied van energietransitie die vaak ambitieuzer zijn dan de doelstellingen van de provincie. De locaties moeten hier ook een bijdrage aan kunnen leveren. Alleen zo kan lokaal draagvlak ontstaan voor de gekozen locaties.' (zie paragraaf 3.7.5 van de Omgevingsvisie)

En tot slot in paragraaf 3.7.11 van de Omgevingsvisie:

'Het voor windpark Bijvanck ingediende verzoek voldoet aan de in de Elektriciteitswet 1998 gestelde eisen. Voor deze locatie bestaat er geen draagvlak bij de gemeente Zevenaar.' (zie paragraaf 3.7.11 van de Omgevingsvisie)

23. Uit de Omgevingsvisie blijkt duidelijk dat draagvlak één van de provinciale vereisten is voor de realisatie van een windpark. Tegelijkertijd volgt uit de Omgevingsvisie dat er vanuit de gemeente Zevenaar geen draagvlak is voor de komst van dit windpark. En de gemeente Zevenaar staat hierin niet alleen. Door 56 personen, bedrijven of overheidsinstanties zijn zienswijzen ingediend tegen het inpassingsplan c.a. Naast de gemeente Zevenaar betreft dit ook een zienswijze van de "buurgemeente", gemeente Montferland (reclamant 39 in de zienswijzennota). Ook het gemeentebestuur van Montferland is fel tegenstrander van het onderhavige inpassingsplan.
24. Gelet op het voorgaande is het evident dat draagvlak ontbreekt, zowel binnen als buiten de publieke sector. En gezien het provinciale beleid hadden PS bij gebrek aan draagvlak niets anders kunnen en moeten doen dan afzien van het vaststellen van inpassingsplan c.a. Door dit niet te doen en het inpassingsplan c.a. toch vast te stellen, hebben PS gehandeld in strijd met hun eigen beleid en dient het inpassingsplan c.a. vernietigd te worden.
25. Wellicht ten overvloede merken cliënten op dat zij een idee hebben, waar de volhardendheid van PS en GS vandaan komt. PS en GS hebben zich – tot aan de zienswijzennota – op het standpunt gesteld dat het vaststellen van het inpassingsplan een verplichting zou zijn ingevolge artikel 9e, lid 2 van de Elektriciteitswet 1998. Exemplarisch voor dat standpunt is het interview dat Gedeputeerde Van Dijk heeft gegeven over het windpark:

'Gedeputeerde Van Dijk wil gemeenten niet dwingen om windmolens te plaatsen. (...) Op die regel bestaat één uitzondering. Voor de plaatsing van vier windturbines in de Bijvanck bij Angerlo deed energiebedrijf Raedthuys een beroep op de Crisis- en Herstelwet. Van Dijk zegt dan geen andere keuze te hebben dan mee te werken.' (Dagblad de Gelderlander van 7 januari 2017)

26. Cliënten, en andere reclamanten, hebben er in hun zienswijzen op gewezen dat dit artikellid uit de Elektriciteitswet 1998 géén absolute verplichting inhoudt tot het vaststellen van het onderhavige inpassingsplan. Ter onderbouwing daarvan hebben cliënten verwezen naar vaste rechtspraak van uw Afdeling.¹

¹ AbRvS 19 december 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY6671 en AbRvS 30 augustus 2014, 201309184/1/R1.

27. In de zienswijzennota is van provinciezijde – voor het eerst – opgemerkt dat er inderdaad geen absolute verplichting bestaat tot het vaststellen van het inpassingsplan. In de besluitvorming tot op dat moment – en bijvoorbeeld ook in de Omgevingsvisie – zit echter voortdurend de ondertoon dat niet meewerken geen optie zou zijn, gelet op het bepaalde in de Elektriciteitswet 1998. Dus dat er geen draagvlak van *onder andere* de gemeente Zevenaar zou zijn, was voor PS en GS niet relevant, omdat zij meenden dat medewerking toch niet geweigerd kan worden.
28. Met de kennis van nu moet vastgesteld worden dat het verlenen van medewerking voor de realisatie van deze locatie geen absolute verplichting is, zodat ook beoordeeld moet worden of het initiatief in overeenstemming is met onder meer het provinciale beleid en de goede ruimtelijke ordening. En aangezien daarvan geen sprake is – er is, naast alle andere gebreken, immers geen draagvlak – hadden PS niet kunnen besluiten tot het vaststellen van het onderhavige inpassingsplan c.a.

5. Strijd met Omgevingsvisie: er is geen sprake van de vereiste participatie

29. In de Omgevingsvisie is verder bepaald dat “participatie” een randvoorwaarde is voor de verlening van planologische medewerking. In paragraaf 3.7.5 van de Omgevingsvisie wordt daarover opgemerkt:

Veranderingen zoals de realisatie van windturbines stuiten vaak op weerstand. Het is daarom belangrijk dat partijen die op een of andere wijze betrokken zijn bij het project ook kunnen participeren. (...) Voor alle locaties van windturbines stelt de provincie de mogelijkheid tot participatie als randvoorwaarde. Participatie dient op het niveau van individuele projecten vorm en inhoud te worden gegeven. Gedragscodes zoals die door de NWEA samen met verschillende natuur- en milieuorganisaties en de NLVOW zijn ontwikkeld kunnen hiervoor als inspiratiebron worden gebruikt. (...)

Wij zullen initiatiefnemers en gemeenten op projectniveau actief ondersteunen bij de totstandkoming van een participatieplan en de communicatie in brede zin over een project.

Los van of in overeenstemming met de genoemde gedragscodes kan een initiatiefnemer bij participatie onder andere denken aan:

- *Financiële participatie door het instellen van een (lokaal) beleggingsfonds of het uitbrengen van obligaties;*
- *Een coöperatie of burgerinitiatief als (mede) initiatiefnemer;*

- *Instellen van een gebiedsfonds;*
 - *Steun aan (duurzaamheids)initiatieven in een regio;*
 - *Compensatie door korting op elektriciteit voor omwonenden;*
 - *Betrokkenheid in de ruimtelijke planvorming.*' (paragraaf 3.7.5 van de Omgevingsvisie)
30. In de zienswijzennota reageren PS op de zienswijzen, waarin is betoogd dat er geen participatie heeft plaatsgevonden (zie p. 11 van de zienswijzennota). Cliënten betwisten de juistheid van deze overwegingen in de zienswijzennota.
31. Vooropgesteld moet worden dat participatie niet louter een symbolische betekenis heeft. PS hebben in de Omgevingsvisie uitgebreid stilgestaan bij dit criterium en participatie als randvoorwaarde voor planologische medewerking benoemd. Kortom, het is een toetsingscriterium waaraan voldaan moet worden voordat planologische medewerking kan worden verstrekt.
32. Verder is in de Omgevingsvisie gesteld dat de gedragscodes van de NWEA en de NLWOV kunnen dienen als leidraad voor de participatie. Cliënten constateren dat zowel PS als Raedthuys deze gedragscodes niet naleven. Als **bijlage 3** zijn de beide gedragscodes bijgevoegd.
33. In de gedragscode van de NWEA is onder meer bepaald:
- 'Initiatiefnemers stellen voorafgaand aan het ruimtelijke ordeningsproces en in overleg met het bevoegd gezag een participatieplan op. Het participatieplan wordt door de initiatiefnemer opgesteld in samenspraak met belanghebbenden, zoals omwonenden, provinciale milieufederaties, lokale milieugroepen etc.'* (onderdeel III.1.1. van de gedragscode NWEA op p. 6)
34. In het onderhavige geval is er voorafgaand aan het ruimtelijk ordeningsprocedure geen participatieplan opgesteld. Sterker nog, tijdens de zienswijzetermijn van het ontwerp-inpassingsplan was er nog steeds geen participatieplan. Door Raedthuys zijn gedurende de zienswijzetermijn slechts enkele participatievormen genoemd, die in een participatieplan *zouden kunnen worden opgenomen*. Zie daarvoor nader de als **bijlage 4** bijgevoegde brief van Raedthuys d.d. 19 januari 2017. Kortom, alleen al op dit punt wordt de gedragscode niet nageleefd.

35. In paragraaf III.2. van de gedragscode van de NWEA wordt beschreven hoe procesparticipatie vorm kan krijgen. Dit kan onder andere geschieden door consulterende gesprekken en het opzetten van klankbord- of adviesgroepen met en van omwonenden. Ook deze activiteiten hebben niet plaatsgevonden. Raedthuys heeft enkel een keukentafelgesprek aangeboden, waarin een financiële meewerkvergoeding werd aangeboden. Akkoordverklaring met de meewerkvergoeding betekende ook dat omwonenden voortaan 'hun mond' moesten houden en niet nader mochten opkomen tegen de komst van het windpark. Ook dit is niet de participatie, die de gedragscodes voorstaan.

36. In de gedragscode van de NLWOV zijn vergelijkbare bepalingen opgenomen als in de gedragscode van de NWEA. Ook de gedragscode van de NLWOV neemt tot uitgangspunt dat op het moment dat de planontwikkeling nog in een beginfase verkeert, er alle ruimte moet zijn om rekening te houden met inbreng van omwonenden (zie artikel III, lid 2 van de gedragscode NLWOV (p. 11)). Daarnaast bepaalt deze gedragscode dat er een Overleggroep zou moeten worden ingesteld, waarin als leden afgevaardigden van de initiatiefnemer, de overheid, omwonenden en natuur- en milieuorganisaties participeren (zie artikel IV, lid 2 van de gedragscode NLWOV (p. 12)). Deze participatievorm is door Raedthuys afgewezen. Als voorbeeld wordt hier aangehaald het (bestuurlijk) overleg dat heeft plaatsgevonden bij de gemeente Zevenaar. De gemeente Zevenaar heeft voorafgaand aan het overleg de suggestie gedaan om omwonenden bij het overleg te laten aansluiten. Deze suggestie werd echter afgewezen. In een brief aan de provincie merkt het gemeentebestuur hierover op:

'Gezien het feit dat wij als gemeente zeer hechten aan bewonersparticipatie hebben wij voorgesteld een lid van deze bewonersgroep aan dit overleg te laten deelnemen. De provincie heeft echter aangegeven dat niet alleen een bewoner, maar ook ambtelijk medewerkers, niet welkom zijn bij dit overleg. Mede gezien het karakter van dit overleg betreuren wij dit ten zeerste. In dit verband zijn wij ook benieuwd hoe de provincie burgerparticipatie rondom dit project gaat vorm geven.' (bijlage 5, brief gemeente aan provincie)

37. De NLWOV heeft in de gedragscode verder bepalingen opgenomen over schade voor omwonenden. In de zienswijzenota suggereren PS dat Raedthuys aan deze bepalingen uit de gedragscode voldoet. Dit is echter niet juist. Conform de gedragscode (zie p. 14) dient er voor woningen tot een afstand van 2000 meter – mits vanuit deze woningen zicht bestaat – actief compensatie aangeboden te worden. Voor woningen binnen een afstand van 1250 meter dient een onafhankelijk taxateur de schade te begroten. In het onderhavige geval

heeft Raedthuys uitsluitend circa 24 omwonenden, die wonen binnen een straal van 825 meter vanaf de beoogde windturbines benaderd, waarbij de eerder genoemde meewerkvergoeding is aangeboden. Ook dit voldoet niet aan de bepalingen, zoals die in de gedragscode is vastgelegd.

38. PS merken in de zienswijzennota op dat Raedthuys heeft voldaan aan haar participatieverplichting. Zoals uit het bovenstaande blijkt betwisten cliënten dit met klem. Er is nimmer enige serieuze vorm van participatie geweest. Van begin af aan was de mededeling van Raedthuys én de Provincie: de 4 windturbines komen er en de rest doet er niet toe. Raedthuys was bereid om enige vergoeding aan te bieden aan enkele omwonenden, maar deze vergoeding had uitsluitend de strekking van meewerkvergoeding met zogenaamde mond-dood-clausule. Ook de vier nieuwsbrieven, die Raedthuys in vier jaar tijd (!) heeft verstuurd, kunnen onmogelijk als serieuze participatievorm worden aangemerkt.
39. Cliënten kunnen dan ook niet anders dan concluderen dat de participatie op papier – in de zienswijzennota – wellicht mooi klinkt, maar in de praktijk nauwelijks iets om het lijf heeft gehad. Gelet hierop kan dan ook niet volgehouden worden dat Raedthuys daadwerkelijk invulling heeft gegeven aan de randvoorwaarde voor planologische medewerking.

6. Strijd met goede ruimtelijke ordening: onevenredige toename van geluidshinder

40. Door adviesbureau Bosch en Van Rijn is akoestisch onderzoek gedaan in verband met de beoogde realisatie van het windpark. Dit onderzoek is als bijlage 13 bij het inpassingsplan gevoegd. Uit dit onderzoek blijkt dat de woningen van cliënten sub 1 tot en met 3 op de rand van de 47 dB Lden-geluidscontour liggen. Ook de woningen van de overige cliënten bevinden zich nabij deze geluidscontour. Hoewel daarmee 'op papier' wordt voldaan aan de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit, wil dat nog niet zeggen dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. In dat kader merken cliënten het volgende op.

Achtergrondniveau is ten onrechte niet betrokken in afweging

41. Het is een feit dat het windpark wordt opgericht in het buitengebied en, gezien de inrichting van het gebied, in een buitengewoon stille omgeving. Juist daarom had het op de weg van PS gelegen om bij het akoestisch onderzoek inzicht te verlangen in het achtergrondgeluidniveau. In de zienswijzennota wordt opgemerkt dat daar geen aanleiding toe zou bestaan, omdat het gebied rondom het beoogde windpark niet 'formeel' is aangewezen als stiltegebied of stiltebeleidsgebied in de Omgevingsverordening of Omgevingsvisie.

42. Cliënten betwisten dat inzicht in het achtergrondgeluidniveau alleen aan de orde zou zijn als sprake is van een 'formeel' stiltegebied. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dienen PS een afweging te maken tussen alle ruimtelijk relevante belangen. Daarmee spoot niet dat alleen naar het achtergrondniveau gekeken zou worden, als er sprake is van een stiltegebied. Ook buiten die gevallen dient het achtergrondniveau bij de beoordeling te worden betrokken.
43. Daarbij hadden PS zich ook rekenschap moeten geven van alternatieven, die de omgeving minder zouden belasten. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om stillere typen wiekvleugelprofielen te hanteren, die een lagere geluidsbelasting op de omgeving tot gevolg zouden hebben. Naar het oordeel van cliënten hebben PS ten onrechte geen onderzoek gedaan naar deze alternatieven.
44. Gelet op het voorgaande kan dan ook niet volgehouden worden dat PS in redelijkheid tot vaststelling van het inpassingsplan c.a. hebben kunnen komen.

Wettelijke geluidsnormen voor windturbines zijn in strijd met het recht vastgesteld

45. Cliënten zijn verder van oordeel dat de geluidsnormen voor windturbines, zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling, in strijd met het (Europees) recht zijn vastgesteld en daarom buiten toepassing moeten worden gelaten (paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit).
46. Ter onderbouwing hiervan verwijzen cliënten naar het arrest van het HvJ EU van 27 oktober 2016 inzake Patrice D'Oultremont e.a. / Waals Gewest (ECLI:EU:C:2016:816). In dit arrest is bepaald dat regelgevende besluiten, die verschillende bepalingen bevatten voor de installatie van windturbines en die moeten worden nageleefd bij de verlening van vergunningen voor de aanleg en exploitatie van dergelijke installaties, onder het begrip "plannen en programma's" vallen in de zin van de zogenaamde SMB-richtlijn (richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001). Voor deze "regelgevende besluiten" geldt dat voor de vaststelling daarvan eerst een milieueffectrapportage moet worden opgesteld.
47. In de zienswijzennota is van provinciezijde opgemerkt dat het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling van andere orde zouden zijn dan het regelgevend besluit dat in het arrest centraal stond. Om die reden zou er geen sprake zijn van strijd met het recht.
48. Cliënten bestrijden deze overweging van de zienwijzennota. In het arrest wordt overwogen dat het begrip "plannen en programma's" ruim moet worden uitgelegd. Volgens het HvJ EU heeft het begrip betrekking op:

'iedere handeling die, door vaststelling van op de betrokken sector toepasselijke regels en controleprocedures, een heel pakket criteria en modaliteiten vaststelt voor de goedkeuring en de uitvoering van één of meerdere projecten die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben.' (zie rechtsoverweging 49 van het arrest)

49. Algemene normstelling, die zich leent voor herhaaldelijke toepassing, valt daar eveneens onder. Gelet daarop kan niet anders worden geconcludeerd dan dat de concrete geluidsnormen (en normen voor slagschaduw) uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling ook vallen binnen de werkingssfeer van het begrip.
50. Voorafgaand aan de vaststelling van deze normen had dan ook een milieueffectrapport moeten worden opgesteld, hetgeen niet is gebeurd. Onder deze omstandigheden zijn deze normen in strijd met de wet en kan niet vastgesteld worden of deze normen de omgeving afdoende beschermen tegen de geluids- en slagschaduwgevolgen van de windturbines. Ook om deze reden staat niet vast dat het inpassingsplan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

7. Nadelige effecten op flora en fauna

51. Cliënten hebben in hun zienswijze aandacht gevraagd voor de nadelige effecten van het windpark op de flora en fauna. Daarbij hebben zij onder andere opgemerkt dat in de toelichting ten onrechte is vermeld dat géén ontheffing op grond van de Flora- en faunawet (thans Wet natuurbescherming) nodig zou zijn.
52. Cliënten hebben geconstateerd dat in de zienswijzennota niet wordt gereageerd op hun zienswijze over de nadelige effecten op de flora en fauna. In zoverre is dan ook sprake van een motiveringsgebrek.
53. Inmiddels hebben cliënten kennis genomen van de ontwerpvergunning in de zin van de Wet natuurbescherming. Anders dan in de toelichting bij het inpassingsplan wordt vermeld, achten PS, GS en Raedthuys thans kennelijk tóch een ontheffing vereist.
54. Namens cliënten heb ik inmiddels een zienswijze ingediend tegen de ontwerpvergunning (**bijlage 6**). Zoals uit de bijgevoegde zienswijze blijkt, kleeft er een groot aantal gebreken aan de ontwerpvergunning, waarvan een aantal niet reparabel is.
55. Het is vaste rechtspraak van uw Afdeling dat een bestemmingsplan of inpassingsplan niet vastgesteld kan worden, indien en voor zover op voorhand duidelijk is dat de Wet

natuurbescherming – en zijn voorganger de Flora- en faunawet – aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.² In het onderhavige geval doet deze situatie zich voor. Dit betekent dat het inpassingsplan niet uitvoerbaar is en dat PS niet tot vaststelling daarvan hadden kunnen overgaan.

8. Afsluiting

56. De voorbereidingsprocedure en het inpassingsplan c.a. ademen de sfeer van een windpark, dat er volgens PS en Raedthuys moet komen. Naar het oordeel van cliënten wordt alles aangegrepen om het plan “door te duwen”. Eerst werd aangeklampt bij de Elektriciteitswet 1998 die een absolute verplichting tot het vaststellen van het inpassingsplan zou inhouden. En thans worden net zoveel adviseurs aangezocht totdat er één is, die wél kan bevestigen dat vier omvangrijke windturbines van toevoegde waarde zijn in zogenaamd “waardevol open landschap”. Cliënten zijn van oordeel dat een objectieve en onafhankelijke toetsing tot geen andere conclusie kan leiden dan dat het windpark op de locatie Bijvanck ongewenst is en in strijd is met onder andere de Omgevingsverordening en de Omgevingsvisie.
57. Gelet op al het bovenstaande verzoek ik u namens cliënten om hun beroep gegrond te verklaren en het besluit tot vaststelling van het inpassingsplan en de omgevingsvergunning te vernietigen.
58. Tevens verzoek ik u om PS te veroordelen in de kosten die mijn cliënten in verband met de behandeling van het beroep hebben gemaakt en nog moeten maken.

Hoogachtend,
ZYPP advocaten

E.T. de Jong

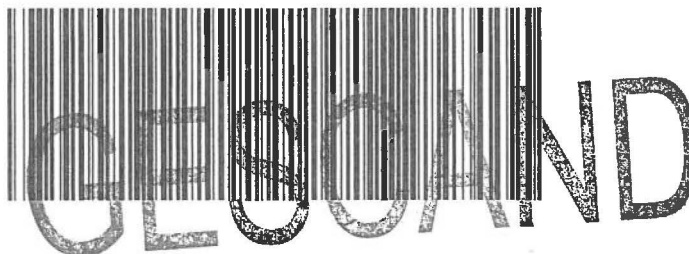


b/a

² AbRvS 26 november 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4222.

Referentie : PR201705691-1252778-IN
Unit : R6
Casusprocedurenummer : 201705691/1
Document type : Ink: Bijlage beroep/verzoek/XB
Indiener : Tiemersma Square B.V. en anderen
Aanvrager scan : Jhauw, J.
Toestelnummer : +31704264845
Locatie : Kn D 141

Voorloopvel aangemaakt op : donderdag 03 augustus 2017 14:29:14



- Scannen
 Schutbladen
 Kopiëren

Aanvullende opties

- Dubbelzijdig
 Boren
 Nieten
 Lijmen

201705691/1

Bijlage 1



Vergadering d.d. 24 mei 2017
Besluit nr. 2017-212

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND

Gelet op het bepaalde in Artikel 9e en 9f van de Elektriciteitswet 1998, artikel 3.33 juncto 3.26 Wet ruimtelijke ordening, alsmede op Afdeling 2 van hoofdstuk 1 juncto bijlage 1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) en artikel 11 van het besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet;

BESLUITEN

1. In te stemmen met de zienswijzennota, voorzover betrekking hebbend op het inpassingsplan, en de daaruit voortvloeiende wijzigingen van het inpassingsplan zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de zienswijzennota;
2. Inpassingsplan Windpark Bijvanck langs elektronische weg, met het planidentificatienummer NL.IMRO.9925.WindparkBijvanck-VST1 en analoog gewijzigd vast te stellen;
3. Besluiten om geen exploitatieplan als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen;
4. Voor de duur van zes weken ter inzage leggen ten behoeve van het instellen van beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State.

Arnhem, 24 mei 2017 - zaaknummer 2012-010729

Provinciale Staten van Gelderland

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

voorzitter

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping horizontal stroke at the top and a more complex, looped structure below.

loco-griffier

Bijlage 2



Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 6000
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@ gelderland.nl
Internetsite www.gelderland.nl

Raedthuys Windenergie B.V.
T.a.v. de heer D.J. Matthijse
Postbus 3141
7500 DC ENSCHEDE

Datum
20 juni 2017

Zaaknummer
2012-010729

Onderwerp
Definitief besluit omgevingsvergunning

Geachte heer Matthijse,

Op 14 juli 2016 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning. Het betreft de aanvraag voor de oprichting van het Windpark Byvanck, bestaande uit 4 windturbines, gelegen in de gemeente Zevenaar, kadastraal bekend als de gemeente Angerlo, sectie H, nummer 62 (windturbines 1), sectie H, nummer 66 (windturbines 2), sectie K, nummer 387 (windturbine 3) en sectie K, nummer 315 (windturbine 4).

Uw aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer .

Beoordeling

Wij hebben uw aanvraag inhoudelijk beoordeeld. We verlenen een vergunning voor de voorgelegde activiteiten. Wij vermelden het concrete besluit hieronder.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Gelderland besluiten, gelet op artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de omgevingsvergunning te verlenen.

- I De omgevingsvergunning wordt verleend voor de volgende activiteiten:
- bouwen (artikel 2.1 lid 1a Wabo);
 - milieu (artikel 2.1 lid 1e Wabo);
 - uitweg (artikel 2.2 lid 1e Wabo);
 - kappen (artikel 2.2 lid 1g Wabo);
 - reclame (artikel 2.2 lid 1h, 1i Wabo).
- II Aan dit besluit zijn voorschriften verbonden zoals opgenomen in bijlage D.

Toelichting besluit

Uitvoering van de windturbines

Aangezien er nog geen leveringsovereenkomst is gesloten met een fabrikant van windturbines is de vergunningaanvraag gebaseerd op de feitelijke best- en worst case situatie. Voor de ruimtelijke kenmerken als as-hoogte en rotordiameter is in de aanvraag een bandbreedte aangehouden die past binnen de toegelaten bouwhoogten in de planregels van het

Inlichtingen bij A.N. Janse
e-mailadres postbus@odra.nl

telefoonnummer (026) 359 9999

BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL743NGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51488751

inpassingsplan Windpark Bijvanck. Het te bouwen windturbinetype past hoe dan ook binnen deze bandbreedte. Ten behoeve van deze vergunning is de worst case situatie getoetst.

Coördinaten windturbines

| Windturbine | x-coördinaat | y-coördinaat |
|-------------|--------------|--------------|
| 1 | 205.544 | 443.288 |
| 2 | 205.880 | 443.574 |
| 3 | 206.304 | 443.742 |
| 4 | 206.733 | 443.849 |

Documenten

De omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de toegevoegde documenten, die deel uitmaken van het besluit, zoals vermeld in bijlage A. Deze digitale documenten ontvangt u separaat.

Betaling leges

Overeenkomstig de legesverordening bent u voor het in behandeling nemen van uw aanvraag voor een omgevingsvergunning leges verschuldigd. Hiervoor wordt separaat een factuur verstuurd.

Toelichting

De gevolgd procedure, voorschriften, aandachtspunten, overwegingen en rechtsmiddelen leest u in de bijlagen.

Vragen

Vragen over deze brief kunt u stellen aan A.N. Janse, Coördinator Windpark Bijvanck. De heer Janse is bereikbaar via het telefoonnummer 026-3599999 (provincieloket). Wij verzoeken u eventuele aanvullende documenten zoveel mogelijk digitaal in te dienen. Dit kunt u doen via postbus@odra.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris
van de Koning

secretaris

Bijlage 3



Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land

Utrecht, december 2016

Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)
Stichting De Natuur- en Milieufederaties
Stichting Natuur & Milieu
Greenpeace Nederland
Vereniging Milieudefensie
ODE Decentraal

Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (december 2016) - 1



Inleiding

Nederland staat voor de grote opgave om een omslag te maken naar een duurzame energievoorziening. Dit doel is onder meer uitgangspunt in het Energieakkoord voor Duurzame Groei (september 2013) dat onder coördinatie van de Sociaal Economische Raad (SER) tot stand is gekomen. Onderdeel daarvan is de afspraak om 6.000 megawatt (MW) wind op land te realiseren in 2020. In het Energieakkoord, dat mede door de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA) en de milieuorganisaties is onderschreven wordt de wenselijkheid van een aanpak voor het behouden en vergroten van acceptatie beschreven. Hiertoe is de voorliggende Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land opgesteld. De Gedragscode committeert de NWEA-leden aan een aantal basisprincipes aangaande acceptatie en participatie. Samengevat regelt de Gedragscode hoe de windsector de omgeving betreft bij een windproject. Daarnaast beschrijft de Gedragscode welke bijdrage de ondertekenende natuur- en milieuorganisaties en ODE Decentraal leveren aan het vergroten van acceptatie van windprojecten waarbij tijdens de ontwikkeling gewerkt wordt volgens de Gedragscode.¹

Doel Gedragscode

Met de Gedragscode werken de ondertekenaars aan meer acceptatie van windenergie. Elk project voor windenergie is anders: wat betreft omvang, wie het bevoegd gezag is, wat de kenmerken van het gebied zijn etc. Ook de initiatiefnemer én de omgeving (omwonenden, agrariërs, bedrijven etc.) zijn nergens hetzelfde. Dat betekent dat elk project voor windenergie maatwerk is. Het doel is dat de omgeving volwaardig kan meepraten over het project zodat de belangen van iedereen serieus worden meegenomen. Door de diverse (en soms tegenstrijdige) belangen is het helaas nooit mogelijk iedereen 100% tevreden te stellen. Het gaat om een optimaal evenwicht tussen alle belangen en de wil om samen tot oplossingen te komen. Door te werken aan een sfeer van onderling vertrouwen kunnen verschillen worden overbrugd of geaccepteerd en kunnen afspraken over participatie en/of (financiële) compensatie worden gemaakt.

Gezamenlijke opdracht

NWEA-leden leven de Gedragscode na en maken de Gedragscode binnen hun organisatie bekend. Het naleven van de Gedragscode is een verantwoordelijkheid van de leden zelf. Indien NWEA-leden zich aantoonbaar niet houden aan de Gedragscode, zal het dagelijks bestuur het desbetreffende lid aanspreken op zijn verantwoordelijkheden. De ondertekenende natuur- en milieuorganisaties zijn bereid tot het leveren van bijdragen aan het realiseren van maatschappelijke acceptatie van windenergieprojecten. De ondertekenaars roepen gemeenten, provincies en de rijksoverheid op om initiatiefnemers voor projecten te vragen om aan de hand van deze Gedragscode aan de slag te gaan, om goed naar hun eigen rol te kijken en om samen te werken met initiatiefnemers en andere relevante partijen.

Geschiedenis

De eerste versie van de Gedragscode is in juni 2014 opgesteld door NWEA, Natuur en Milieu, Greenpeace en de Verenigde Natuur- en Milieufederaties. Daarnaast zijn de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW) en andere maatschappelijke groeperingen geconsulteerd. In oktober 2015 hebben Milieudefensie en ODE Decentraal de Gedragscode ook ondertekend. De Gedragscode is volgens afspraak na een jaar gezamenlijk geëvalueerd en op basis van de aanbevelingen aangepast. De ondertekenaars staan open voor suggesties, opmerkingen en tips om de Gedragscode zelf en de uitvoering daarvan verder te verbeteren.

¹ Behoudens situaties waarbij significante effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet aan de orde zijn, blijkend uit de passende beoordeling.

Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (december 2016) - 2



de natuur en
milieufederaties

NATUUR
& MILIEU

GREENPEACE

milieudefensie

ODE
decentral



0. Definities en begrippen

| | |
|------------------|--|
| Omgeving | Afgebakende verzameling van belanghebbenden rondom een specifiek windproject. |
| Belanghebbende | Iemand die in de omgeving van een (potentieel) windproject woont of organisaties die in de omgeving van een (potentieel) windproject een rechtstreeks aantoonbaar belang hebben. |
| Acceptatie | Acceptatie voor een windpark bestaat wanneer een groot deel van de belanghebbenden instemt met de komst van het windpark. Dit is een minimale vorm van draagvlak. N.B. een harde generieke grens is hierbij niet vast te stellen. |
| Initiatiefnemer | Een partij die het initiatief heeft genomen – al dan niet op uitnodiging van het bevoegd gezag – om een windproject te ontwikkelen. |
| Participatie | Het betrekken van en dialoog aangaan met belanghebbenden bij de locatiekeuze, ontwikkeling, bouw en exploitatie van een windproject. |
| Participatieplan | Het plan waarin voor de verschillende projectfasen (locatiekeuze, ontwikkeling, bouw en exploitatie) wordt weergegeven wie op welke wijze belanghebbend is en op welke wijze deze verschillende partijen worden betrokken bij het project. |



de natuur en
milieufederaties

NATUUR
& MILIEU

GREENPEACE

milieudefensie

ODE
decentral



1. Toepassing van de code

1.1 Projecten waarop Gedragscode van toepassing is

Deze Gedragscode geldt voor alle nieuwe en lopende projecten waarvoor nog geen vergunning is aangevraagd. Lopende projecten, waarvoor reeds bindende afspraken inzake acceptatie en participatie zijn gemaakt met het bevoegd gezag en/of de omgeving, zijn hiervan uitgezonderd; er hoeven op basis van de Gedragscode geen eerder gemaakte stappen opnieuw te worden doorlopen. Dat betekent dat in ieder geval alle reeds op 3 september 2014 vergunde projecten uitgezonderd zijn. Ook projecten waar de participatie volgens een met bevoegd gezag, dan wel omgeving afgesproken proces reeds plaatsvond zijn uitgezonderd. Achterliggende reden is dat er projecten zijn die al vele jaren besproken worden met de omgeving en nu voor besluitvorming staan. Hier kan 'procesparticipatie vanaf het begin' niet meer worden toegepast.

1.2 Moment dat de Gedragscode voor een specifiek project van toepassing is

Uitgangspunt is dat de omgeving zo vroeg mogelijk betrokken wordt. In beginsel zijn er twee manieren waarop een project tot stand komt:

1. De overheid heeft zelf een gebied aangewezen waarop een windmolenproject mag worden ontwikkeld. Het is de taak van die overheid om bij de bepaling van dat gebied de omgeving te informeren c.q. mee te nemen in dat besluit. Zodra een ontwikkelaar en/of coöperatie het besluit neemt om op dit aangewezen gebied een windmolenproject te ontwikkelen dan zorgt deze initiatiefnemer dat zo snel mogelijk de omgeving wordt geïnformeerd.
2. De ontwikkelaar en/of coöperatie wil een windmolenproject ontwikkelen in een gebied dat nog niet is aangewezen door de overheid. De initiatiefnemer neemt dan eerst contact op met de overheid, als die overheid de mogelijkheid wil bekijken of er een project gerealiseerd kan worden dan moet de initiatiefnemer in overleg met die overheid, zo snel mogelijk de omgeving betrekken.

De Gedragscode geldt voor de ondertekenaars, overheden hebben deze code niet getekend. De specifieke ontwikkelaar komt pas in beeld wanneer de vergunningsfase wordt voorbereid. In de voorafgaande beleidsfase is het bevoegd gezag leidend. Deze beleidsfase start bijvoorbeeld met lokale of regionale duurzame energieambities en/ of de nationale en provinciale wind-op-land ambities. De ondertekenaars van de Gedragscode roepen het betreffende bevoegd gezag dan ook op om zelf ook vanaf het begin in overleg te treden met de omgeving. Dat kan situaties voorkomen waarin een locatie voor een windproject al grotendeels door de overheid is bepaald voordat een ontwikkelaar in beeld komt. De ontwikkelaar heeft dan weinig ruimte meer om in overleg met de omgeving de planvorming nog eventueel aan te passen².

1.3 Vervanging/ opschaling oude turbines

Indien een windmolen wordt vervangen door een nieuwe windmolen is sprake van een ontwikkeltraject van een initiatiefnemer, dus de Gedragscode blijft van toepassing. Dit geldt niet indien een turbine-exploitant de bestaande turbines na hun levensduur vervangt door dezelfde. De grens hiertussen kan onduidelijk zijn. Uitgangspunt is dat indien het bestemmingsplan (bij ingaan van Omgevingswet wordt dit omgevingsplan) wordt gewijzigd er een nieuwe situatie ontstaat. In alle gevallen geldt dat de initiatiefnemer de omgeving wel dient te informeren.

² Dit punt is goed beschreven in de Handleiding Participatieplan Windenergie op Land (2015): <http://handleidingparticipatieplan.nl>



II. Communicatie

II.1 Belang communicatie

Een goede – en vooral – open communicatie met betrokkenen en omgeving is tijdens alle fases van de planvorming van wezenlijk belang. Initiatiefnemer, overheden en natuur- en milieuoorganisaties hebben daarin elk hun eigen rol.

II.2 Algemene informatie

Algemene informatie over windenergie wordt via de rijksoverheid, NWEA en de natuur- en milieuoorganisaties beschikbaar gesteld. Te denken valt aan (onderzoeks)informatie over geluid, slagschaduw, gezondheid, woningwaarde, windturbine-technologie, landschap en natuur. Deze informatie wordt door de initiatiefnemers en bevoegd gezag gebruikt om de omwonenden te informeren.

II.3 Beleidscommunicatie

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor de communicatie over haar duurzame energiebeleid, de verantwoording over de plaats en rol van windenergie in dat beleid (nut en noodzaak) en de uitleg en de verantwoording voor de locatiekeuze voor windenergie. Desgevraagd ondersteunen de milieuoorganisaties en de initiatiefnemer in de dialoog bij projecten de communicatie over nut en noodzaak van hernieuwbare energie en van windenergie.

II.4 Procescommunicatie

Het bevoegd gezag is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom de ruimtelijke procedures. Deze communicatie gebeurt in samenspraak met de initiatiefnemer. Dit wordt bij voorkeur vastgelegd in het participatieplan.

II.5 Projectcommunicatie

De initiatiefnemer is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom het project. Initiatiefnemers communiceren proactief met belanghebbenden over de voortgang van het project, beslismomenten en gemaakte keuzes. Wat betreft de nut en noodzaak van windenergie en het grotere maatschappelijke belang van het project, werken alle partijen samen om dit voor het voetlicht te brengen. Waar mogelijk leveren natuur- en milieuoorganisaties een bijdrage aan deze communicatie.

Initiatiefnemers informeren het bevoegd gezag als het gaat om optimale invulling van hun doelstellingen ten aanzien van windenergie en leveren informatie over het windpark en windenergie in het algemeen ten behoeve van de procescommunicatie.

III. Procesparticipatie

III.1. Participatieplan

III.1.1. Uitgangspunten participatieplan

Initiatiefnemers stellen voorafgaand aan het ruimtelijke ordeningsproces en in overleg met het bevoegd gezag een participatieplan³ op. Het participatieplan wordt door de initiatiefnemer opgesteld in

³ Zie ook: <http://www.handleidingparticipatieplan.nl>



samenspraak met belanghebbenden, zoals omwonenden, provinciale milieufederaties, lokale natuurgroepen etc.

In het participatieplan worden de belanghebbenden en hun betrokkenheid beschreven op basis van een zogenaamde participatieladder die onderscheid maakt tussen informeren, consulteren, ad-hoc betrekken op specifieke thema's, structureel betrekken, consensus, mede-eigenaarschap.

Afspraken gemaakt in het participatieplan zullen onvoorwaardelijk worden overgenomen indien – op welk moment dan ook – het eigendom van het windproject wordt overgedragen aan een andere partij dan degene die het participatieplan heeft ondertekend.

III.1.2. Inbreng omgeving bij opstellen participatieplan

Omdat het participatieplan wordt opgesteld in samenspraak met belanghebbenden vindt automatisch overleg plaats over de wijze waarop iedere partij zijn of haar eigen betrokkenheid ziet tijdens het ontwikkelproces en de exploitatiefase. Deze gesprekken leveren informatie op voor keuzes ten aanzien van participatieniveau, betrokkenheid en financiële participatie. De omvang en inhoud van het participatieplan is afhankelijk van het project en de uitkomsten van de gesprekken met de omwonenden en andere belanghebbenden.

III.2. Procesparticipatie

De initiatiefnemer is – veelal aansluitend op door de overheid gezette stappen in het ruimtelijke ordeningsproces – verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving in het hele projectproces (ontwikkeling, bouw en exploitatie). In het participatieplan wordt beschreven hoe deze procesparticipatie vorm krijgt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Consulterende gesprekken met omwonenden, buurtverenigingen, natuur- en landschapsorganisaties en dorpsraden;
- Het opzetten van een klankbord- of adviesgroep van belanghebbenden;
- Het organiseren en faciliteren van discussies en informatieavonden/ dagen voor de omgeving;
- Het organiseren en inrichten van ontwerpatelier voor belanghebbenden;
- Duidelijk communiceren op welke momenten de omgeving betrokken wordt en in welke frequentie. De initiatiefnemer geeft daarbij in overleg met de vergunningverlenende overheid in het participatieplan steeds duidelijk aan welke mogelijkheden er (nog) zijn voor aanpassingen in de planvorming. Bijvoorbeeld door aan te geven in welke fase van het proces er nog ruimte is om over een andere positionering van turbines te spreken dan in het oorspronkelijk plan van de ontwikkelaar;
- Het inrichten van een goed en transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten, zowel tijdens de bouw als tijdens de exploitatie.

De formele ruimtelijke procedure is onderdeel van dit projectproces. Het bevoegd gezag is hier primair verantwoordelijk voor (zie ook II.2), maar de initiatiefnemer speelt hier een actieve rol met betrekking tot het verstrekken van informatie over het proces en over belangrijke inspraak- en beslismomenten.

Tijdens de dialoog met de omgeving gaat het zowel om het inventariseren van (mogelijke) wensen, als het benutten van kennis en het bespreekbaar maken van vragen (over bijvoorbeeld zicht, geluid, slagschaduw en ecologische effecten). Ook andere (mogelijk financiële) gevolgen voor omwonenden kunnen dan besproken en geïnventariseerd worden; uitgangspunt daarbij zijn de wettelijke regelingen en daarin genoemde vormen van compensatie.



Als de dialoog is afgerond, koppelt de ontwikkelaar terug aan belanghebbenden hoe de procedure verloopt, hoe het definitieve participatieplan er uitziet en wat met de geïnventariseerde wensen gedaan is.

IV. Financiële participatie

Voor versterking van acceptatie en participatie stellen initiatiefnemers een bovenwettelijk bedrag beschikbaar. Voor de besteding wordt mede uitgegaan van de uitkomsten van een dialoog met de omgeving, zoals die ook zijn vertaald in een participatieplan. Als indicatie van de financiële ruimte voor deze bijdrage houdt de windsector een richtbedrag van 0,40 tot 0,50 euro/MWh aan. Deze financiële participatie kan op diverse manieren worden ingevuld: gebiedsfonds, korting op energierekening, uitgaven van obligaties, deelname via coöperatie etc. Dit wordt in overleg tussen initiatiefnemers en omgeving bepaald.

Dit bedrag van 0,40 tot 0,50 euro/MWh is de norm waartoe de sector zichzelf verplicht en waar alleen in overleg met de omgeving van afgeweken kan worden; bijvoorbeeld in ruil voor een geheel andere toezegging. Door vanaf het begin helder te zijn over het bedrag, wordt tegemoetgekomen aan de wens om direct vanaf het begin bekend te maken hoeveel geld er beschikbaar is voor participatie (uitgaande van een specifiek aantal molens). Dit geeft de omgeving duidelijkheid.

Initiatiefnemers in de windsector hebben verschillende vormen van financiële participatie ontwikkeld. De initiatiefnemer en de omgeving maken in het participatieplan afspraken over de vorm van participatie voor een specifiek project. Te denken valt aan de volgende vormen:

- Mede-eigenaarschap: Individuele burgers en/of omwonenden kunnen met eigendom en zeggenschap financieel deelnemen in een windpark. Dit kan op basis van een windvereniging of coöperatie, of door middel van het bouwen van een molen die toekomt aan de lokale gemeenschap.
- Financiële deelneming: Financiële deelneming is het risicodragend deelnemen in het windproject, bijvoorbeeld met aandelen of obligaties of ander financieel voordeel. De wijze waarop dit kan, wordt tijdig kenbaar gemaakt. De vorm van financiële deelneming is verschillend per project. Per project zijn de doelgroep en haar wensen anders en wordt er maatwerk geleverd.
- Lokaal fonds: Onderdeel van de afspraken kan een bijdrage aan een lokaal fonds zijn. Voor het beheer van een dergelijk fonds wordt een onafhankelijk bestuur benoemd (met bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de omwonenden, gemeente/provincie, milieufederatie en eventueel exploitant) dat er voor zorgdraagt dat de middelen uit het fonds ten goede komen aan de nabije omgeving van het project. Dit fonds kan ook worden ingezet voor bovenwettelijke maatregelen of maatregelen bovenop de vergunning voor stilstand of terugschakelen van de windturbines als dit een expliciete wens is van de omgeving.
- Omwonendenregeling: Een lokale regeling gericht op direct omwonenden in een bepaalde straal van de windturbines. Het kan gaan om het aanbieden van groene stroom met korting, korting op de energierekening of een andere financiële vergoeding.

De initiatiefnemer bepaalt na overleg met de omgeving welke vormen van participatie het meest geschikt zijn voor een specifiek project.

V. Rol en verantwoordelijkheid ondertekenaars

NWEA

- Brengt de Gedragscode onder de aandacht van haar leden en verspreidt goede voorbeelden
Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land (december 2016) - 7



- Treedt in overleg met de andere ondertekenaars en andere spelers met als doel de Gedragscode zo breed mogelijk geaccepteerd en geïmplementeerd te krijgen
- Ziet toe op naleving van de Gedragscode en spreekt zo nodig leden aan

Natuur- en milieuzorgorganisaties

- Brengen de Gedragscode onder de aandacht in het algemeen en binnen de betrokkenheid bij projecten en verspreiden goede voorbeelden
- Treden in overleg met de andere ondertekenaars en andere spelers met als doel de Gedragscode zo breed mogelijk geaccepteerd en geïmplementeerd te krijgen

ODE Decentraal

- Brengt de Gedragscode onder de aandacht bij haar leden (energiecoöperaties) en geeft uitleg hoe zij hier concreet invulling aan kunnen geven
- Ondersteunt haar leden om in samenwerking met andere initiatiefnemers invulling te geven aan de participatie in windprojecten met name in de vorm van mede-eigenaarschap

VI. Overige punten

VI.1 Maatwerk

Elk windproject is uniek. Locatie, initiatiefnemers, betrokkenen in de omgeving en omstandigheden verschillen per project. Per project wordt bekeken hoe en op welke wijze de belangen van de omgeving van een windproject het best geborgd kunnen worden.

VI.2 Voorkoming stapeling

De verschillende financiële bijdragen/ participatievormen die de initiatiefnemer levert aan de omgeving worden integraal in ogenschouw genomen om stapeling van deze bijdragen te voorkomen, zoals ook in het Energieakkoord staat verwoord. Deze Gedragscode beschrijft de bovenwettelijke financiële bijdrage/ participatievormen in zijn totaliteit en vervalt (op onderdelen) als overheden zelf aanvullende, bovenwettelijke participatie- of compensatie-eisen stellen zoals extra verplichte bijdragen aan landschapsfondsen of door de overheid verplichte vormen van financiële participatie. Als uitgangspunt geldt daarbij tevens dat varianten die zijn overeengekomen tussen initiatiefnemer en omgeving en varianten die de relatie tussen project en de omgeving bevestigen de voorkeur genieten.

VI.3 Goede voorbeelden

Voorbeelden van participatietrajecten, -processen en -vormen die aangedragen worden door de initiatiefnemers worden op de NWEA-website verzameld om meer kennis over het onderwerp te vergaren en te delen. Waar de andere ondertekenaars van deze Gedragscode de voorbeelden onderschrijven, communiceren zij hier ook over via hun eigen communicatiekanalen.



de natuur en
milieufederaties

NATUUR
& MILIEU

GREENPEACE

milieudefensie



Utrecht, 7 december 2016

NWEA

Hans Timmers,
voorzitter

Stichting De Natuur- en Milieufederaties

Annie van de Pas,
netwerkdirecteur

Stichting Natuur & Milieu

Tjerk Wagenaar,
directeur

Greenpeace Nederland

Joris Thijssen,
directeur

Vereniging Milieudefensie

Donald Pols,
directeur

ODE Decentraal

Siward Zomer,
directeur

SAMENVATTING



Nederlandse
Vereniging
Omwonenden
Windturbines

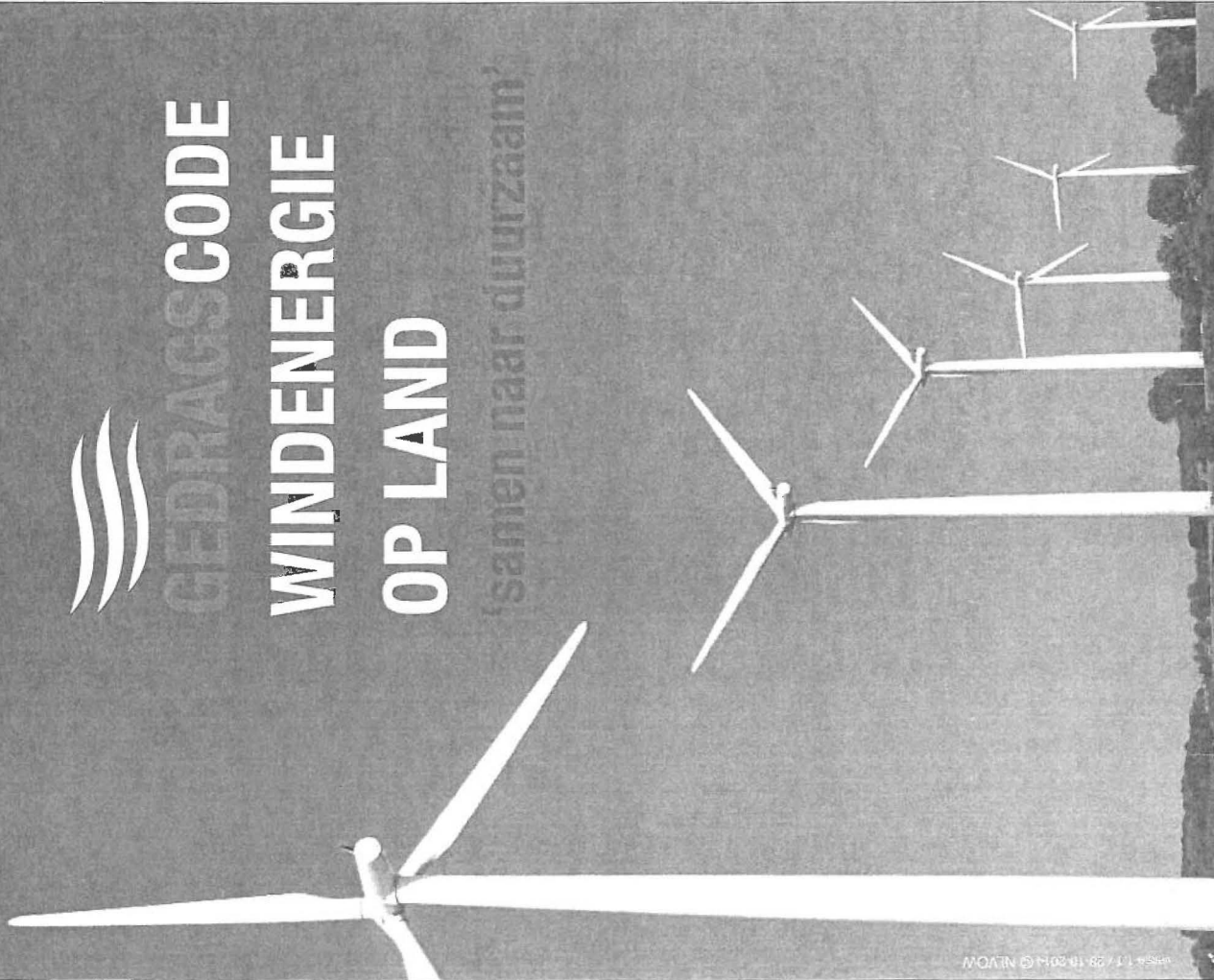


GEDRAGS CODE

WINDENERGIE

OP LAND

'samen naar duurzaam'



SAMENVATTING

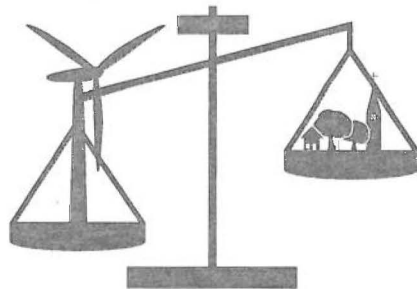
De NLVOW gedragscode is een reactie op het voorstel voor een gedragscode van de Nederlandse Windenergie Associatie, de brancheorganisatie van de windindustrie. Dat voorstel is voor de NLVOW onaanvaardbaar omdat het niets verandert aan de huidige gang van zaken bij het bouwen van windparken. De NLVOW wil dat omwonenden rechten krijgen, zowel met betrekking tot hun rol bij het ontwikkelen van plannen, als met betrekking tot compensatie voor waardevermindering van huizen en aantasting van woon- en leefgenot. De NWEA voorstellen voorzien daar niet in en beperken zich tot vage toezeggingen en mooie woorden.

Dat de gedragscode van de NLVOW een reactie is op de NWEA gedragscode betekent niet dat het een anti-verhaal is. Integendeel, het is een zelfstandig voorstel dat rekening houdt met de belangen van alle partijen, niet alleen van omwonenden, maar ook van natuur- en milieuorganisaties en van de ontwikkelaars van windparken. Anders dan NWEA richt de NLVOW gedragscode zich ook op de overheid. Als het doel van een gedragscode is bij te dragen aan het versterken van draagvlak voor windenergie, dan spelen Rijk, Provincies en gemeenten een cruciale rol. En dus is het van groot belang dat overheden meedoen aan een gedragscode.

De inhoud van de NLVOW gedragscode laat zich als volgt samenvatten.

1. In het eerste "blok" gaat het om de vraag hoe een organisatie of persoon zich kan verbinden als deelnemer aan de gedragscode. Simpel: door dat in het openbaar bekend te maken. Vanaf dat moment mogen de andere deelnemers aan de code van die organisatie of persoon verwachten dat er gehandeld wordt conform de code. En ook omwonenden mogen daar op rekenen. Er wordt een openbaar register bijgehouden van de deelnemers.
2. Het tweede blok handelt over "Informatie en communicatie" en over "Voorspraak in planontwikkeling". Omwonenden moeten tijdig en adequaat worden geïnformeerd over plannen. Van omwonenden mag verwacht worden dat ze zich actief op de hoogte stellen. Voorspraak ziet op de fase van planontwikkeling, verloopt via een informele Overleggroep, maar is niet vrijblijvend: de Overleggroep brengt een advies uit aan het bevoegde gezag.

Belangen afweging



3. Het derde blok bevat een uitgewerkte regeling voor het bepalen en vergoeden van de schade van omwonenden door waardedaling van huizen en de aantasting van woon- en leefklimaat. Op hoofdlijnen:
 - In een zone tot 750 meter moeten ontwikkelaar en eigenaar het met elkaar eens worden. Lukt dat niet binnen drie maanden, dan volgt arbitrage of rechtspraak.
 - Tussen 750 en 1250 meter schakelt de ontwikkelaar een neutrale taxateur in. Lukt het niet het met elkaar eens te worden: ook dan arbitrage of rechtspraak.
 - Het aldus bepaalde bedrag van de waardedaling wordt vervolgens vermeerderd met een opslag voor de aantasting van woon- en leefgenot.
 - Tenslotte: beide bedragen tezamen worden aangemerkt als een lening van de eigenaar aan de ontwikkelaar en daarover ontvangt de eigenaar een aantrekkelijke rente.*
4. In het vierde blok gaat het om het vergoeden van schade aan natuur, landschap en milieu. Er wordt een gebiedsfonds ingesteld dat op een transparante manier wordt beheerd door een breed samengesteld lokaal bestuur. De middelen van het fonds worden ingezet ten behoeve van het verbeteren van landschap, natuur en milieu in de omgeving van het park. Het fonds wordt gevoed door een afdracht vanwege de ontwikkelaar of exploitant van het windpark. Afhankelijk van de omstandigheden gaat het daarbij om € 1 of € 2 per geproduceerde MWh.
5. Financiële participatie is aan de orde in het vijfde blok: een ontwikkelaar of exploitant stelt de omgeving in de gelegenheid een financieel belang te nemen in het park. Via aandelen, via obligaties of op andere manieren. Om het eigen rendement op peil te houden, mag een ontwikkelaar of exploitant de ruimte voor financiële participatie beperken tot maximaal 25% van het te investeren bedrag.
6. Het zesde en laatste blok voorziet in het instellen van een Raad van Toezicht. Als een organisatie of een persoon die zich als deelnemer aan de gedragscode verbonden heeft, de code ernstig schendt, kan de Raad van Toezicht die organisatie of persoon publiekelijk schrappen als deelnemer. De Raad is ook het adres voor het indienen van klachten door deelnemers jegens elkaar, maar ook door omwonenden.

Aan deze regelingen van de gedragscode zelf voegt de NLVOW nog een belangrijk element toe: een keurmerk voor windparken. Als een windpark voldoet aan alle eisen voor het hoogste aantal sterren en dus weinig hinder/overlast veroorzaakt - bijvoorbeeld door passende stilstandregelingen - dan is het logisch dat de ontwikkelaar of exploitant minder compensatie behoeft te betalen aan omwonenden en/of aan de omgeving. Daarmee wordt het aantrekkelijk gemaakt om hinder/overlast te voorkomen - nog altijd de beste oplossing.

De NLVOW gedragscode kan direct worden toegepast, maar kan ook gebruikt worden als model voor een lokale gedragscode die rekening houdt met lokale omstandigheden. Dit gebeurt reeds in Friesland waar de Friese Milieu Federatie (koepel van Friese natuur- en milieuorganisaties), het Platform Duurzaam Fryslân (Friese windondernemer) en de Stichting Hou Friesland Mooi (bevolking/omwonenden) in gesprek zijn over een specifiek op Friesland toegesneden set spelregels gebaseerd op de NLVOW gedragscode.

Voor nadere informatie:

Rob Rietveld
Directeur NLVOW
Email: rob.rietveld@nlvow.nl
Telefoon: 06-46375095

Samenvatting

2

Gedragscode

Inleiding

1. Deelnemen, doel & reikwijdte gedragscode

ARTIKEL I - II

7

Ontwikkel & bouwfase

2. Informatie, communicatie en voorspraak

ARTIKEL III - IV

11

Exploitatiefase

3. Overlast & schade voor omwonenden
4. Overlast & schade aan natuur, landschap en milieu
5. Financiële participatie

ARTIKEL V

14

ARTIKEL VI

19

ARTIKEL VII

21

Toezicht en klachtenafhandeling

6. Arbitrage afspraken

ARTIKEL VIII - IX - X

22

Keurmerk voor windparken

Algemene aspecten

26

Specifieke aspecten

27

Bijlage

Aanbiedingsbrief gedragscode Borgingscommissie SER Energieakkoord

29

Samenstellers

Prof. dr. Albert Koers
Rob Rietveld BBA

Met bijdrage van:
Maurice Bakker MBA
Ir. Wouter Vogelsang
Henno Dasselaar BCOM
Ing. Edwin van Stam
Marlies Mulder MBA

Illustraties en ontwerp: Yinke vormgeving
yinkevormgeving@gmail.com
yinkevormgeving.com

Foto's: Sabastiaan van Stam fotografie

© Copyright NLVOW 2014. Alle rechten voorbehouden. Tenzij anders vermeld beruiken alle rechten op tekst en beeld die in deze gedragscode aantreft bij NLVOW. Dehale of gedeeltelijke overname, plaatsing op andere sites, verspreiding of gebruik is toegestaan, indien hiervoor schriftelijke toestemming is verleend door NLVOW.

Contactgegevens

www.nlvow.nl
info@nlvow.nl
twitter: @nlvow

Voor reacties of toelichting:
NLVOW t.a.v. R.L. Rietveld,
Greveling 8, 9854 PT Annenveenschekanaal
Rob.Rietveld@nlvow.nl
+31 (0)646375095

Versiebeheer

Versie 1.1 : definitieve versie
28 oktober 2014

Definitieve versie voorzaten van de aanbiedingsbrief aan de Borgingscommissie van het SER Energieakkoord. Deze versie is in beginsel als conceptversie bedoeld, een basis waarop alle andere partijen input kunnen leveren (wij nodigen ze daartoe uit) om uiteindelijk te komen tot een binnen de windenergie op land processen breed gedragen gedragscode.

©NLVOW versie 1.1, 28 oktober 2014

GEDRAGSCODE



INLEIDING

1. Deelnemen aan de gedragscode

De natuurlijke en rechtspersonen die deze gedragscode hebben erkend

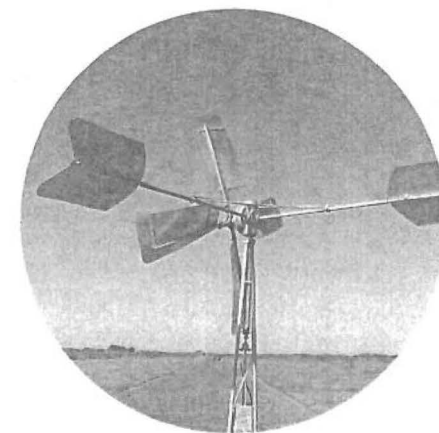
Overwegende dat:

- ▲ Het Energieakkoord voor Duurzame Groei van september 2013 benadrukt dat het versterken van maatschappelijk draagvlak een essentiële voorwaarde is voor de verdere doorgroei van windenergie op land;
- ▲ Het Energieakkoord daartoe bepaalt dat de sector in 2013 een Gedragscode zal opstellen die voor vergunningverleners de basis vormt voor de eisen waaraan projectontwikkelaars moeten voldoen bij het organiseren van draagvlak;
- ▲ Een Gedragscode slechts bijdraagt aan maatschappelijk draagvlak voor windenergie als die code gedragen wordt door alle partijen, in het bijzonder: natuur- en milieuorganisaties, omwonenden, overheid en de windsector.

TOELICHTING

- ▲ Een considerans is geen bron van bindende verplichtingen, maar verschaft wel een kader voor het interpreteren van de overige, wel bindende bepalingen.
- ▲ De huidige tekst is zo kort en zakelijk mogelijk gehouden opdat er ruimte is voor andere partijen om ook het hunne toe te kunnen voegen over het doel van de Gedragscode.
- ▲ De NLVOW heeft er dus geen eigen verhaal van willen maken.

Verbinden zich aan de volgende afspraken inzake de planontwikkeling, de bouw en de exploitatie van Windturbines en Windparken op land:



Doel en reikwijdte gedragscode

ARTIKEL 1

1. Doel van de Gedragscode is bindende regels en richtlijnen vast te leggen voor hetgeen de natuurlijke en rechtspersonen die de code hebben erkend, dienen te doen, dan wel na te laten, in de fase planontwikkeling, de bouwfase en de exploitatiefase van windparken op land. De Gedragscode gaat uit van de Rijksdoelstelling van 6000 MW opgesteld vermogen windenergie op land in 2020, alsmede van de afspraken tussen Rijk en provincies over de bijdrage van elke provincie aan het realiseren van die Rijksdoelstelling.
2. Natuurlijke en rechtspersonen kunnen zich aan de Gedragscode binden door in het openbaar een schriftelijke verklaring met die strekking te doen uitgaan. Indien een natuurlijke of rechtspersoon zich wenst terug te trekken, doet hij dat eveneens middels een openbare schriftelijke verklaring. Eén of meerdere organisaties zal/zullen een via internet te raadplegen register bijhouden van de natuurlijke en rechtspersonen die de Gedragscode hebben erkend.

TOELICHTING

- ▲ Lid 1 spreekt voor zich, maar heeft wel tot gevolg dat partijen die zich verzetten tegen de 6000 MW op land en/of tegen de IPO afspraken niet kunnen meedoen. Over deze punten dus geen discussie en dus ook geen discussie over nut en noodzaak van windenergie.
- ▲ Lid 2 kiest voor een eenvoudige manier om toe te treden tot de Gedragscode: een openbare verklaring. Dus geen ingewikkelde procedure met allerlei stappen en condities. Wel een openbaar te raadplegen register.
- ▲ Lid 3 en lid 4 bevestigen dat wettelijke regelingen boven een gedragscode staan en dat een gedragscode niet in de weg kan en mag staan als de overheid meent nieuwe of afwijkende wettelijke regelingen tot stand te moeten brengen. Uiteraard kan dit betekenen dat de Gedragscode aangepast moet worden.
- ▲ Als de overheid nieuwe wetten mag vaststellen, moeten deelnemers aan de code vrij zijn om hun opvattingen daarbij naar voren te brengen. Lid 4 legt dit vast.

3. Vanzelfsprekend uitgangspunt van de Gedragscode is dat alle natuurlijke en rechtspersonen die de Gedragscode hebben erkend zich aan de wet en alle toepasselijke wettelijke regelingen houden en dat zij zich daartoe nogmaals expliciet verbinden door het enkele feit van het erkennen van de Gedragscode.
4. Uitgangspunt is ook dat de Gedragscode niet in de plaats treedt van, en ondergeschikt is aan, de wet en wettelijke regelingen. Het staat de overheid derhalve vrij wettelijke regelingen tot stand te brengen die afwijken van de Gedragscode en het staat natuurlijke en rechtspersonen die de code erkend hebben vrij bij de overheid te pleiten voor andere of nieuwe wettelijke regelingen, ook al zouden die afwijken van de Gedragscode.

Definities

ARTIKEL II

1. In deze Gedragscode wordt verstaan onder
 - **Deelnemer:** een natuurlijke of rechtspersoon die de Gedragscode erkend heeft overeenkomstig het bepaalde in artikel I, paragraaf 2.
 - **Exploitant:** de eigenaar of eigenaren van een windpark die dat park exploiteert/exploiteren, al dan niet met een winsttoegmerk.
 - **Initiatiefnemer:** de ondernemer(s) of organisatie die het initiatief heeft/hebben genomen voor het bouwen van een windpark.
 - **NMO's:** georganiseerde natuur- en milieuorganisaties die actief zijn in het gebied waar de initiatiefnemer een windpark wil bouwen.
 - **Omwonende:** de eigenaar of hoofdbewoner van een woning gelegen binnen een afstand van twee kilometer van een (gepland) windpark.
2. Waar toepasselijk kunnen bovenstaande definities betrekking hebben zowel op natuurlijke personen, als op rechtspersonen.

- **Overheid:** de overheidsinstantie die voor een bepaald onderwerp bevoegd is, zowel van het Rijk, als van provincies of gemeenten.
- **Voorspraak:** het betrekken van maatschappelijke partijen in de ontwikkel- en bouwfase van een windpark.
- **Windpark:** één of meer windturbines; ook een solitaire turbine wordt dus aangemerkt als windpark.

TOELICHTING

- De meeste definities zullen voor zich spreken. Daarom een korte toelichting bij enkele omschrijvingen.
- ▲ Initiatiefnemer en exploitant zullen meestal dezelfde persoon of entiteit zijn, maar dit is geen vanzelfsprekendheid. Ook kan er een verandering optreden in de juridische status en/of in het aantal partijen dat meedoet. Vandaar twee verschillende definities.
 - ▲ Dat de afkorting "NMO" wordt geïntroduceerd is enkel een zaak van bezuinigen op woordgebruik. (Overwogen kan worden ook de afkorting "omwo" in te voeren.)
 - ▲ Deelname aan de planontwikkeling wordt aangeduid met de term "voorspraak", ook om het onderscheid te maken met "inspraak" als voorzien in wettelijke regelingen.
 - ▲ De term "omwonenden" wordt gekoppeld aan een algemeen afstands criterium om de groep af te bakenen. In specifieke bepalingen wordt dat criterium genuanceerd.
 - ▲ Door ook een solitaire turbine als "windpark" op te vatten wordt voorkomen dat er overal in de tekst verwezen moet worden naar "windturbine en/of windpark."
 - ▲ Een paar termen worden bewust vermeden: "participatie" is een te vaag containerbegrip geworden en de term "compensatie" stuit op weerstand bij de windsector.

ONTWIKKEL- & BOUWFASE

2. Informatie, communicatie en voorspraak

ARTIKEL III

1. Een initiatiefnemer en de overheid dragen er zorg voor dat NMO's en omwonenden adequaat, tijdig en doeltreffend geïnformeerd worden over enig plan voor de bouw van een windpark in hun omgeving.
2. Een initiatiefnemer maakt een aanvang met het verstrekken van informatie op het moment dat de planontwikkeling nog in de beginfase verkeert en er nog alle ruimte is om rekening te houden met inbreng vanuit NMO's en omwonenden.
3. Een initiatiefnemer verstrekt NMO's en omwonenden in elk geval informatie over de geplande aantallen turbines, hun vermogen, ashoogtes en tiphoogtes en opstelling. Hij informeert NMO's en omwonenden ook over zijn plannen inzake de vergoeding van overlast en schade.
4. De overheid informeert NMO's en omwonenden in elk geval over het vigerende beleid, over de van toepassing zijnde wettelijke kaders, over het verdere besluitvormings-traject en over eventuele afspraken met, of toezeggingen aan, een initiatiefnemer.
5. Na de initiële informatieverstrekking in de beginfase van de planontwikkeling dragen initiatiefnemer en overheid er zorg voor dat NMO's en omwonenden met regelmaat worden geïnformeerd over de voortgang van de planontwikkeling. Een initiatiefnemer spant zich in om vragen van NMO's en omwonenden snel en adequaat te beantwoorden.
6. Van de NMO's en omwonenden wordt verwacht dat zij zich actief op de hoogte stellen van het verloop van de planontwikkeling, dat zij de aangereikte informatie daadwerkelijk tot zich nemen en dat zij zakelijk communiceren met initiatiefnemers en overheid.
7. Een initiatiefnemer en de overheid wijzen elk een contactpersoon aan waar NMO's en omwonenden terecht kunnen met vragen en suggesties. Die contactpersoon fungeert als centrale spil in de communicatie tussen een initiatiefnemer, NMO's, overheid en omwonenden.



TOELICHTING

- ▲ Interactie tussen initiatiefnemers, overheid, NMO's en omwonenden kan pas van start nadat NMO's en omwonenden geïnformeerd zijn over de plannen. In het verleden kwam dat moment vaak pas nadat een plan al tot in detail was uitgewerkt en nadat het al een informeel groen licht had gekregen van de overheid. Gevolg: meer nog dan NMO's (beter georganiseerd) staan omwonenden vanaf het begin op achterstand en krijgen ze dus al snel het gevoel geconfronteerd te worden met voldoende feiten.
- ▲ De regelingen van artikel III proberen dit patroon te doorbreken door te bepalen dat zowel initiatiefnemers als de overheid zo spoedig mogelijk naar buiten treden met een plan of initiatief, ook opdat zij zo spoedig mogelijk NMO's en omwonenden kunnen betrekken bij de verdere planontwikkeling.
- ▲ De bepalingen geven aan welke informatie initiatiefnemers moeten verstrekken en welke informatie van de overheid moet komen. Uitgangspunt is dat informatieverstrekking en communicatie een continue proces zijn en dat ook van NMO's en omwonenden een actieve inzet mag worden gevraagd.
- ▲ Vandaar ook het aanwijzen van contactpersonen als vaste "verbindingsofficieren".

Voorspraak in planontwikkeling

ARTIKEL IV

1. De overheid en een initiatiefnemer betrekken NMO's en omwonenden bij de planontwikkeling op een moment dat zoveel mogelijk opties nog open zijn. Als dit voor een bepaald aspect of onderwerp niet (meer) het geval is, geeft de initiatiefnemer en/of de overheid dit zo spoedig mogelijk aan om onnodige discussie te vermijden.
2. Een initiatiefnemer nodigt uit de kring van de NMO's, de overheid en omwonenden steeds twee tot vier personen uit om deel te nemen aan een "Overleggroep Windpark (Naam)". De betreffende personen staan constructief-kritisch ten opzichte van de realisatie van het park en hebben gezag bij hun respectievelijke achterbannen. De Overleggroep heeft geen formele positie of bevoegdheden en kan dus geen besluiten nemen die derden binden. Een initiatiefnemer vergoedt de onkosten van de leden van de Overleggroep.
3. Indien het niet mogelijk is een voldoende aantal personen uit de kring van NMO's of omwonenden te rekruteren om deel te nemen aan de Overleggroep, voorzien de overige leden van de Overleggroep in die vacature(s) door het aanwijzen van een persoon of personen die geacht wordt/worden te weten wat er bij de NMO's en omwonenden leeft.
4. Een initiatiefnemer roept de Overleggroep regelmatig bij elkaar. Hij laat weten wat de redenen zijn om niet bij elkaar te komen als de vorige vergadering meer dan drie maanden geleden plaats vond. Discussies binnen de Overleggroep zijn open en informeel, het voorzitterschap wisselt per vergadering, er worden geen notulen gemaakt en als één van de aanwezigen dit wenst, kan een onderwerp vertrouwelijk besproken worden.
5. Bij de planontwikkeling houdt een initiatiefnemer zoveel mogelijk rekening met inbreng vanuit de Overleggroep en hij motiveert waarom hij opmerkingen en suggesties vanuit die groep niet kan of wil overnemen.
6. Voordat een initiatiefnemer de overheid verzoekt de ruimtelijke procedure te starten, verzoekt hij de Overleggroep een samenvattend rapport op te stellen met een oordeel over het plan zoals het dan ter tafel ligt. Bij verschillen van inzicht binnen de Overleggroep mag een lid met een afwijkende mening dit kenbaar maken in het rapport.
7. De overheid betreft het rapport van de Overleggroep in de besluitvorming over het al dan niet starten van de ruimtelijke procedure. Als er wordt afgeweken van conclusies of aanbevelingen van het rapport, geeft de overheid aan wat daarvoor de redenen zijn.
8. Als de leden dit in meerderheid wensen kan de Overleggroep actief blijven ook na het starten van de ruimtelijke procedures als forum voor informeel overleg over de gang van zaken bij het afhandelen van die procedures.
9. Standpunten en andere informatie die zijn ingebracht in het kader van de discussies in de Overleggroep zullen niet aangehaald worden in latere formele procedures van bezwaar en beroep tussen een initiatiefnemer, NMO's, omwonenden en/of de overheid.

'Uitgangspunt is dat inspraak start als er nog iets te kiezen valt'



TOELICHTING

- ▲ Het organiseren van voorspraak is primair de taak van een initiatiefnemer, al dan niet met steun van de overheid. Uitgangspunt is dat het van start moet gaan als er nog iets te kiezen valt. Als dat niet het geval (meer) is: aangeven dat het geen zin heeft om over dat punt nog uitvoerig te gaan delibereren.
- ▲ Voor een initiatiefnemer is het onmogelijk om voortdurend met elke NMO en omwonende individueel in gesprek te gaan. Vandaar het voorstel om een "Overleggroep" in het leven te roepen om in gesprek te gaan met de initiatiefnemer over de beste manier om het park te realiseren - dus niet over de vraag of het park er moet komen of niet. Tegenstanders van een park zijn uiteraard vrij zich anders te organiseren.
- ▲ Zoals uit de tekst blijkt, heeft die Overleggroep een informele status en is ook de werkwijze informeel. Het moet gaan om inhoud en gezag en niet om macht en bevoegdheden. Daarom geen ingewikkelde structuur vanuit georganiseerd wantrouwen, maar samenwerken op basis van vertrouwen.
- ▲ Uiteraard zijn initiatiefnemer en de overheid niet verplicht om opmerkingen en suggesties vanuit de Overleggroep te honoreren. Voorspraak mag echter geen vrijblijvende zaak worden. Vandaar de verplichting om het afwijzen van opmerkingen en suggesties te motiveren. Vandaar ook de verplichting om in de laatste fase van de planontwikkeling een eindoordeel te vragen aan de Overleggroep.
- ▲ De Overleggroep heeft in principe zijn werk gedaan als er een aanvang wordt gemaakt met de formele procedures: dan is de fase van voorspraak afgerond. Echter, ook daarna zou de groep van nut kunnen zijn en vandaar de optie er mee door te gaan.
- ▲ Tenslotte, de laatste bepaling is nodig om te bereiken dat er in de fase van voorspraak sprake kan zijn van een vrije en open gedachtewisseling: geen citaten uit de discussies in de Overleggroep als het later tot formele procedures zou komen. Dus geen: "Anything you say may be used against you".

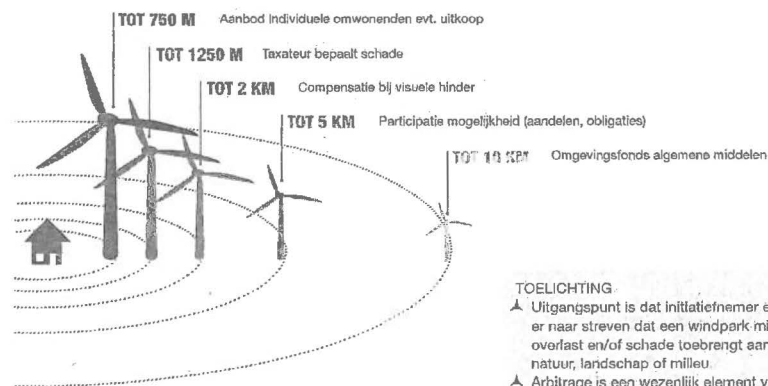
EXPLOITATIEFASE

3. Overlast en schade omwonenden

ARTIKEL V

1. Uitgangspunt is dat initiatiefnemer en exploitant er naar streven dat een windpark minimale overlast en/of schade toebrengt aan mens, natuur, landschap of milieu. De NLVOW, de NMO's en de NWEA ontwikkelen een keurmerk voor windparken waarin windparken een score krijgen aan de hand van criteria die schade en/of overlast voor mens, natuur, landschap en milieu meetbaar en toetsbaar maken.*
2. Schade en/of overlast van omwonenden kan bestaan uit: (a) waardedaling van woningen; (b) aantasting van woon- en leefgenot door geluidshinder en/of slagschaduw; en/of (c) aantasting van woon- en leefgenot door verlies van landschappelijke kwaliteit.
3. Voor woningen gelegen op minder dan 750 meter afstand van een (gepland) windpark geldt de volgende regeling.
 - a. In een zo vroeg mogelijk stadium van de planontwikkeling doet een initiatiefnemer aan de eigenaar van elke woning binnen de 750 meter zone een aanbod om de eventuele bezwaren van die eigenaar tegen het windpark weg te nemen.
 - b. Als de initiatiefnemer en de eigenaar van een woning binnen een termijn van drie maanden na het uitbrengen van het aanbod onder paragraaf 3.a. geen overeenstemming hebben bereikt over de te maken afspraken, kunnen zij gezamenlijk besluiten het geschil voor te leggen aan arbitrage als voorzien in artikel IX van deze Gedragscode. Dit overlet het recht van elk van hen om alsdan een beroep te doen op de civiele rechter.
 - c. Bewoont de eigenaar de woning niet zelf, dan is het aan hem de hoofdbewoner van de woning te informeren over de voor die hoofdbewoner relevante ontwikkelingen in de onderhandelingen met de initiatiefnemer. Het is ook aan die eigenaar om afspraken te maken met de hoofdbewoner over het vergoeden van overlast die de hoofdbewoner ondervindt van het windpark.

COMPENSATIEREGELING OP AFSTAND



TOELICHTING

- ▲ Uitgangspunt is dat initiatiefnemer en exploitant er naar streven dat een windpark minimale overlast en/of schade toebrengt aan mens, natuur, landschap of milieu.
- ▲ Arbitrage is een wezenlijk element van de Gedragscode.

- d. Als een eigenaar het onder paragraaf 3.a. genoemde aanbod accepteert, verliest hij het recht om tegen de bouw en exploitatie van het windpark in verzet te komen, zelfs als enige turbine in dat park landelijke normen inzake geluidshinder of slagschaduw zou overschrijden. Hij verliest in principe ook het recht op het claimen van planschade. Het recht om in verzet te komen blijft bestaan voor zaken die niet bekend waren toen het aanbod onder paragraaf 3.a werd geaccepteerd.
- e. Alle rechten en plichten die een initiatiefnemer en een eigenaar van een woning onderling jegens elkaar vastleggen, worden door de initiatiefnemer onverkort overgedragen op de exploitant van het park met garanties dat ook zijn eventuele rechtsopvolgers er aan gebonden zijn. De eigenaar van een woning is gehouden hetzelfde te doen jegens zijn eventuele rechtsopvolgers.

4. Voor woningen gelegen op meer dan 750 meter en minder dan 1250 meter afstand van een (gepland) windpark geldt de volgende regeling.

- a. In een zo vroeg mogelijk stadium van de planontwikkeling laat een initiatiefnemer een erkende taxateur de waardevermindering van elke woning binnen de zone van 750 tot 1250 meter beoordelen. Indien de eigenaar van de woning het niet eens is met de uitkomst van die taxatie, wijzen initiatiefnemer en eigenaar gezamenlijk een onafhankelijke deskundige aan om de taxatie te beoordelen en eventueel aan te passen.

- b. Is het niet mogelijk om binnen drie maanden na de taxatie een onafhankelijke deskundige aan te wijzen of blijft er ook na het advies van die deskundige verschil van mening over de omvang van de waarde-daling, dan kunnen initiatiefnemer en eigenaar gezamenlijk besluiten het geschil voor te leggen aan arbitrage als voorzien in artikel IX van deze Gedragscode. Dit overlet het recht van elk van hen om alsdan een beroep te doen op de civiele rechter.
- c. Het bedrag van de waardedaling van de woning als vastgesteld onder paragraaf 4.a. of 4.b. wordt vermeerderd met een opslag vanwege overlast als omschreven in paragraaf 2. Die opslag is gelijk aan: $2 \times (WD / (GW + WD))$ waarin GW staat voor de gemiddelde waarde van alle woningen gelegen binnen een afstand van 1250 meter van een windpark en WD voor de waardedaling als bepaald onder paragraaf 4.a. of 4b.*

d. Het bedrag van de waardedaling als bepaald onder paragraaf 4.a. of 4.b. vermeerderd met de opslag onder paragraaf 4.c. wordt beschouwd als een lening van de eigenaar van de woning aan de exploitant van het windpark. Over die lening wordt een rente betaald die tenminste 2 procent hoger is dan de gemiddelde rente op 10 jarige hypotheaire leningen met vaste rente. Indien de exploitant van het park daarmee instemt kan de lening op verzoek van de eigenaar van de woning worden omgezet in aandelen in het windpark.**

- e. Het is aan de eigenaar van een woning te beslissen of bij verkoop van de woning hij zijn lening aan de exploitant of zijn aandelen in het windpark mee verkoopt aan de nieuwe eigenaar van de woning, dan wel ze onder zich houdt als zijn persoonlijk eigendom.

* Zie de bijlage voor het voorstel van de NLVOW voor een dergelijk keurmerk.

- f. De lening van de eigenaar van een woning aan de exploitant van een windpark vervalt zodra er geen sprake meer is van schade of overlast, bijvoorbeeld omdat het windpark wordt verwijderd. Is de lening omgezet in aandelen, dan blijven die aandelen van waarde.

g. Bewoont de eigenaar de woning niet zelf, dan is het aan hem de hoofdbewoner van de woning te informeren over de voor die hoofdbewoner relevante ontwikkelingen in de onderhandelingen met de initiatiefnemer. Het is ook aan die eigenaar om afspraken te maken met de hoofdbewoner over het vergoeden van overlast die de hoofdbewoner ondervindt van het windpark.

h. Als een eigenaar van een woning en een initiatiefnemer tot overeenstemming komen conform bovenstaande bepalingen, verliest de eigenaar het recht om tegen de bouw en de exploitatie van het windpark in verzet te komen. Hij verliest in principe ook het recht om in verzet te komen blijft bestaan voor zaken die niet bekend waren op het moment dat initiatiefnemer en omwonende tot overeenstemming kwamen.

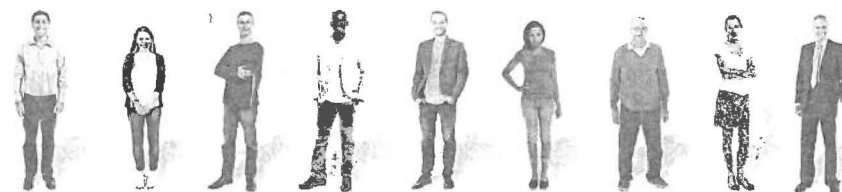
- i. Alle rechten en plichten die een initiatiefnemer en een eigenaar van een woning onderling jegens elkaar vastleggen, worden door de initiatiefnemer onverkort overgedragen op de exploitant van het park met garanties dat ook zijn eventuele rechtsopvolgers er aan gebonden zijn. De eigenaar van een woning is gehouden hetzelfde te doen jegens zijn eventuele rechtsopvolgers.

5. Het in paragraaf 4 bepaalde is van overeenkomstige toepassing op woningen gelegen op meer dan 1250 meter en minder dan 2000 meter afstand van een (gepland) windpark op voorwaarde dat er vanuit enig woonvertrek op de begane grond van die woning direct uitzicht is (of zal zijn) op één of meerdere windturbines van het park.

* Stel dat de gemiddelde waarde van de woningen binnen 1250 meter € 200.000 bedraagt en dat de waardedaling is vastgesteld op € 40.000, dan is de opslag voor overlast $2 \times (40.000 / (200.000 + 40.000)) = 16.000$ euro. Die opslag is dus onafhankelijk van de waarde van een woning (mensen in een goedkope woning hebben even veel overlast als in een dure), maar is evenredig aan de waardedaling (die groter is naarmate de woning dichterbij een park ligt - waar de overlast dus ook groter zal zijn).

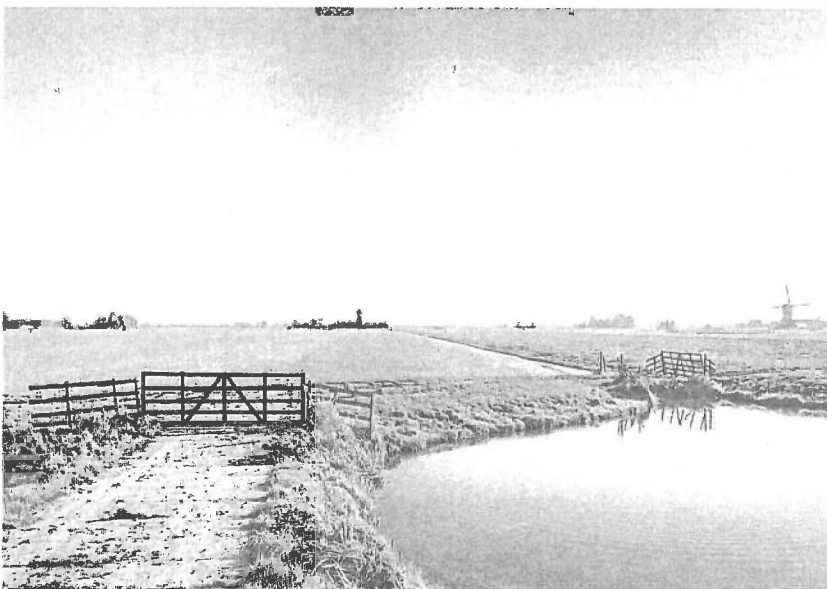
** Voorbeeld: stel dat de gemiddelde waarde van huizen € 200.000, de waardedaling € 40.000, de opslag (dus) € 16.000 en de te betalen rente 6% bedraagt, dan komt de jaarlijkse vergoeding uit op € 3.360. Dus zowel voor waardedaling als voor overlast. In plaats van een lening zou er gekozen kunnen worden voor een tegenwaarde in aandelen.

'Omwonenden kunnen de zaak niet eindeloos trainen. Vandaar soms strakke termijnen en vandaar bindende arbitrage om een patstelling te doorbreken.'



TOELICHTING

- ▲ Hoewel dit voor de NLVOW een belangrijk onderdeel is van de Gedragscode, is er ook hier gezocht naar evenwicht tussen de belangen van omwonenden en die van initiatiefnemers. Zie onder meer de volgende elementen:
 - Initiatiefnemers worden opgeroepen een park zodanig in te richten dat er geen of weinig schade of overlast ontstaat. De beste regeling is geen regeling omdat er geen sprake is van schade of overlast!
 - Overlast en schade worden restrictief omschreven zodat omwonenden niet zo maar alles waar ze last van menen te hebben of te zullen krijgen, kunnen opvoeren als schade of overlast.
 - Er is een heldere afbakening van het begrip "omwonende": maximaal tot twee kilometer afstand van een windpark. Zie de definitie van artikel II.
 - Er zijn aflopende regimes: een hoge mate van bescherming van omwonenden dichtbij een park (omdat daar overlast en schade het grootst zijn), maar ook afnemende bescherming naarmate de afstand groter wordt (en overlast en schade afnemen).
 - Het voor initiatiefnemers meest strenge regime geldt tot 750 meter, hoewel er aantoonbaar tal van situaties zijn waarin er sprake is van overlast voorbij 1000 meter afstand. In Duitsland en Denemarken zijn de minimale afstanden tussen windturbines en bebouwing zelfs ruimer dan die 1000 meter.
 - Omwonenden kunnen de zaak niet eindeloos trainen. Vandaar soms strakke termijnen en vandaar bindende arbitrage om een patstelling te doorbreken.
 - Een initiatiefnemer hoeft alleen maar zaken te doen met de eigenaar. Het wordt aan die eigenaar overgelaten om passende regelingen te treffen met een eventuele huurder van de woning.
 - Als er afspraken tot stand komen, kan een omwonende later niet alsnog in verzet komen tegen de bouw en de exploitatie van het park en is ook het later alsnog indienen van claims of andere vorderingen onmogelijk, dan wel weinig kansrijk.
 - Er is steeds geprobeerd de zaken zodanig te regelen dat een initiatiefnemer kan calculeren wat hij kwijt is aan afspraken met omwonenden. Dit opdat hij dat bedrag kan meenemen in het business model voor het te ontwikkelen park.



TOELICHTING

- ▲ Dat er voor een grens van 750 meter is gekozen en niet voor de geluidscontouren of voor de 4 x masthoogte regel: er is brede praktijkervaring dat er tot 1000 meter afstand sprake kan zijn van soms ernstige geluidshinder. Die 750 meter is dus een gemiddelde tussen de theorie van de huidige normen en regels en de praktijk die omwonenden elke dag (en nacht) ervaren.
 - Bovendien ligt dit gebied so-wie-so al grotendeels binnende geluids- en slagschaduwcontouren waar geen turbines geplaatst mogen worden tenzij omwonenden akkoord gaan.
- ▲ In de kern komt de regeling van paragraaf 3 er op neer dat een initiatiefnemer alle eigenaren van woningen binnen 750 meter voor zijn plan moet zien te winnen door wat voor aanbod dan ook, wellicht zelfs een aanbod om de woning te kopen. Echter, als beide partijen er niet uitkomen - bijvoorbeeld doordat één van hen onredelijke eisen stelt - kan het geschil aan arbitrage worden voorgelegd als beide partijen daarmee instemmen. Beroep op de rechter kan natuurlijk altijd, maar is de laatste optie. Uiteraard zal ook bij arbitrage (of rechtspraak) uitgegaan worden van de geluidsnormen die (als vermeld) het grootste deel van deze zone uitsluiten (tenzij een omwonende akkoord gaat).
- ▲ De paragrafen 3.c., 3.d. zijn bedoeld als tegemoetkoming aan initiatiefnemers. De eerste voorkomt dat hij terecht komt tussen eigenaar en huurder - de tweede biedt hem zekerheid voor de toekomst. Paragraaf 3.e. is bedoeld om beide partijen zekerheid te bieden voor de toekomst.
- ▲ Het regime van paragraaf 4 is ingewikkelder dan dat van paragraaf 3 om tot een goede en werkbare balans te komen tussen de belangen van initiatiefnemers en die van omwonenden. Tal van regelingen zijn denkbaar en verdedigbaar en het aantal alternatieven is legio. Voorstel is uit te gaan van taxatie per geval en niet van uniforme regels of schema's. Omdat taxatie altijd subjectieve elementen heeft, wordt voorzien in een second opinion en - uiteindelijk - arbitrage om een patstelling te doorbreken. Die hier voorgestelde aanpak is niet nieuw en wordt hier en daar reeds in praktijk gebracht.
- ▲ Omwonenden in de zone tussen 750 en 1250 meter lijden niet alleen schade door waardedaling van de woning, maar ondervinden ook overlast als omschreven in paragraaf 2. Dat is de reden van paragraaf 4.c.
 - Ook hier geldt dat er tal van alternatieven denkbaar, mogelijk en verdedigbaar zijn. Het hier gekozen systeem - een opslag op het bedrag van de waardedaling - heeft als voordeel voor de initiatiefnemer dat de totale kosten direct calculeerbaar zijn na de eerste taxatie van de woning. Zie de voorbeelden in een voetnoot. De regeling is zo ingericht dat bij dezelfde mate van overlast de eigenaar van een duurdhuis niet meer ontvangt dan de eigenaar van een goedkoper huis.
- ▲ Paragraaf 4.d. bevat de regeling die zojuist al werd vermeld: het totale bedrag van de vergoeding wordt aangemerkt als een lening waarover een wat hogere rente wordt betaald dan de markt biedt. Alternatief zou zijn vast te leggen dat er over elke 10.000 euro waardedaling plus opslag elk jaar een vergoeding van 500 euro wordt betaald, maar dan moet die 500 euro wel worden geïndexeerd. Wat de regeling weer ingewikkelder maakt.
- ▲ Vaak wordt een vergoeding gekoppeld aan een woning en wordt die vergoeding bij verkoop overgedragen aan de nieuwe eigenaar. Dit behoeft niet dwingend voorgeschreven te worden. Vandaar paragraaf 4.e.
- ▲ Over paragraaf 4.f.: een eigenaar van een woning kan reden hebben te kiezen voor aandelen, maar het is aan de initiatiefnemer om daarmee in te stemmen of niet. En een eigenaar moet wel weten wat de verschillen tussen een lening en aandelen zijn.
- ▲ De paragrafen 4.g., 4.h. en 4.i. zijn het equivalent van soortgelijke bepalingen in de voorafgaande paragraaf over de tot maximaal 750 meter zone.
- ▲ Voor woningen op wat grotere afstand beperkt paragraaf 5 de regelingen van paragraaf 4 tot woningen met direct zicht op het park. In dorpen en meer dicht bewoonde streken zal dit het aantal gerechtigden beperken tot omwonenden die werkelijk overlast ervaren.
- ▲ Ook hier weer bindende arbitrage om uit een patstelling te geraken en ook hier weer ziet een omwonende bij een akkoord met de initiatiefnemer in principe af van verder verzet.

4. Overlast en schade natuur, landschap en milieu

ARTIKEL VI

1. Uitgangspunt is dat initiatiefnemer en exploitant er naar streven dat een windpark minimale overlast en/of schade toebrengt aan mens, natuur, landschap of milieu. De NLVOW, de NMO's en de NWEA ontwikkelen een keurmerk voor windparken waarin windparken een score krijgen aan de hand van criteria die schade en/of overlast voor mens, natuur, landschap en milieu meetbaar en toetsbaar maken.*
2. Overlast voor de omgeving kan bestaan uit:
(a) aantasting van landschappelijke kwaliteit;
(b) aantasting van natuur- of milieuwwaarden; en/of
(c) beperking van recreatieve en andere gebruiksmogelijkheden van openbare ruimtes.
3. Reeds in de fase van planontwikkeling overleggen de initiatiefnemer en de Overleggroep vermeld in artikel IV over de inrichting van een Gebiedsfonds als instrument om overlast en schade voor de omgeving te vergoeden. Functioneert de Overleggroep niet meer, dan overlegt de initiatiefnemer met de voormalige leden.
4. Uitgangspunten bij het inrichten van een Gebiedsfonds zijn:
 - a. De middelen van een Gebiedsfonds worden uitsluitend aangewend voor zaken van algemeen nut op het gebied van landschap, natuur of milieu binnen een straal van circa 10 kilometer om het park.
 - b. Het bestuur bestaat uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de initiatiefnemer, de lokale overheid, de lokale NMO's en de lokale bevolking, bij voorkeur allen te werven via de Overleggroep.
 - c. De bestuurders vanuit de initiatiefnemer, de overheid, de NMO's en de lokale bevolking benoemen gezamenlijk een voorzitter met brede bekendheid in de omgeving.
 - d. Het bestuur legt elk jaar openbare verantwoording over de besteding van de middelen van het fonds met kopie aan de colleges van B&W in de omgeving.

'Uitgangspunt is dat initiatiefnemer en exploitant er naar streven dat een windpark minimale overlast en/of schade toebrengt aan mens, natuur, landschap of milieu.'

5. De middelen van een Gebiedsfonds bestaan uit een jaarlijkse afdracht door de exploitant van het windpark waarvoor het fonds werd ingericht.
 - a. Als een windpark gesitueerd is in een dichtbevolkt gebied (meer dan 150 woningen binnen een afstand van 1000 meter van het park) of als het park groter is dan 100 MW opgesteld vermogen, draagt de exploitant jaarlijks minimaal een bedrag van 2 (zegge: twee) euro per door het windpark geproduceerde MWh af aan het fonds.
 - b. Als een windpark gesitueerd is in een dunbevolkt gebied (minder dan 150 woningen binnen een afstand van 1000 meter van het park) of als het park kleiner is dan 100 MW opgesteld vermogen, draagt de exploitant jaarlijks minimaal een bedrag van 1 (zegge: één) euro per door het windpark geproduceerde MWh af aan het fonds.
6. Mochten een initiatiefnemer en de (voormalige leden van de) Overleggroep er niet in slagen overeenstemming te bereiken over de inrichting van het Gebiedsfonds voordat de ruimtelijke procedure wordt opgestart, dan kunnen zij gezamenlijk besluiten het geschil voor te leggen aan arbitrage als voorzien in artikel IX van deze Gedragscode. Dit onverlet het recht van elk van hen om alsdan een beroep te doen op de civiele rechter.
7. Alle toezeggingen die een initiatiefnemer doet over de inrichting en de financiering van een Gebiedsfonds worden door de initiatiefnemer onverkort overgedragen op de exploitant van het park met garanties dat ook zijn eventuele rechtsopvolgers er aan gebonden zijn.

TOELICHTING

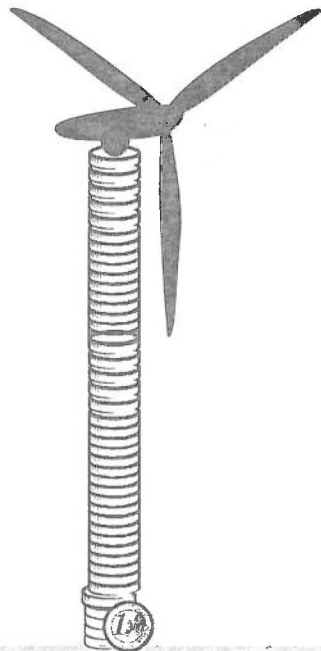
- ▲ Deze regeling heeft hetzelfde uitgangspunt als het vorige artikel: overlast moet zoveel mogelijk worden beperkt en een Gebiedsfonds is in feite een second best optie. Ook hier een beschrijving van wat overlast kan inhouden: kern is dat het gaat om aantasting van natuur, landschap of milieu.
- ▲ Het startpunt van discussies over een Gebiedsfonds wordt gelegd bij de eerdergenoemde Overleggroep. Of, als de groep niet meer bestaat, bij de leden daarvan. Zie verder artikel IV, paragraaf 2.
- ▲ Die straal van 10 kilometer van paragraaf 4.a. is natuurlijk vrij willekeurig. Vandaar de ruimte om er flexibel mee om te gaan. Dat geldt ook voor de aanwending van de middelen van het fonds, maar duidelijk is dat het moet gaan om zaken van algemeen nut op het gebied van natuur, landschap en milieu. Dit laatste omvat ook het bevorderen van duurzame energie.
- ▲ De hoogte van de afdracht aan een Gebiedsfonds hangt af van twee parameters: of een windpark in een dicht- of in een dunbevolkt gebied ligt (meer of minder overlast) en van de grootte van een park (en dus van de verdien capaciteit van de exploitant). Een vast, uniform bedrag voor alle situaties lijkt geen recht te doen aan de grote onderlinge verschillen tussen windparken – vandaar dat de genoemde bedragen opgevoerd worden als ondergrens.
- ▲ Andere regelingen zijn mogelijk en verdedigbaar - zoals het laten bepalen van de waarde van het landschap en de publieke ruimte voor en na de komst van het windpark (daar zijn methodes voor) - maar ook hier is geprobeerd om het simpel en uitvoerbaar te houden.
- ▲ En ook hier weer het doorbreken van en patstelling door arbitrage en bepalingen om zekerheid te bieden voor de toekomst.



5. Financiële participatie

ARTIKEL VII

1. Een initiatiefnemer of exploitant biedt de bevolking in een straal van 5 kilometer om een windpark de mogelijkheid om tegen marktconforme voorwaarden te investeren in het door hem te bouwen windpark.
2. Financiële participatie kan geschieden in de vorm van obligaties of in de vorm van aandelen, dan wel in enigerlei andere vorm en kan door een initiatiefnemer gelimiteerd worden tot maximaal 25% van het totaal door hem te investeren bedrag.
3. Een initiatiefnemer of exploitant kan aan een groep uit de bevolking gelegenheid bieden om met een eigen windturbine te participeren in een windpark. Als dit op commercieel voordelige voorwaarden geschiedt, kan het voordeel dat daaruit ontstaat voor de omgeving deel uitmaken van de afdracht aan het Gebiedsfonds genoemd in artikel VI.
4. Een initiatiefnemer of exploitant draagt er zorg voor dat potentiële investeerders goed geïnformeerd worden over mogelijke risico's en de verdeling van risico's tussen de fases van planontwikkeling, bouw en exploitatie.



TOELICHTING

- ▲ Participatie - als gedefinieerd in artikel II - dus puur in de vorm van financiële deelname - is voor de NLVOW minder belangrijk dan de regelingen van de artikelen V en VI omdat participatie vaak slechts aantrekkelijk is voor meer kapitaalcrachtigen. Beter dan participatie is een goede regeling met omwonenden en een royale afdracht aan een Gebiedsfonds.
- ▲ Niettemin: participatie kan omwonenden en de omgeving laten delen in de opbrengsten van een windpark, vooral als het rendement hoger is dan normaal. Het is ook waar dat participatie ten koste kan gaan van de verdien capaciteit van een exploitant omdat het zijn eigen investeringsruimte beperkt. Maar participatie kan ook een manier zijn om de financiering van een windpark rond te krijgen, ofwel in de vorm van eigen vermogen (aandelen), ofwel in de vorm van vreemd vermogen (obligaties).

ARBITRAGE AFSPRAKEN

6. Toezicht en klachtenregeling

ARTIKEL VIII

1. De Natuur- en Milieufederaties (NMF), de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW) en de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) richten een Raad van Toezicht in door elk uit eigen kring één lid te benoemen in de Raad. De drie aldus benoemde leden benoemen gezamenlijk een neutrale voorzitter. Doel van de Raad is te bevorderen dat Deelnemers zich gedragen conform de code, dit mede door actie te nemen, dan wel te laten nemen, tegen gedragingen die in strijd zijn met de code.
2. In zwaarwegende gevallen kan de Raad van Toezicht besluiten om bij openbare mededeling een Deelnemer die zich ernstig misdraagt of misdragen heeft te schrappen uit het register genoemd in artikel I, paragraaf 2.
3. Indien een NMO of een omwonende van mening is dat de exploitant van een windpark zich niet houdt aan wettelijke of bestuurlijke eisen met betrekking tot de bescherming van natuur, landschap of milieu, dan wel met betrekking tot het voorkomen van geluids- overlast of overlast door slagschaduw, kan er door of namens die NMO of omwonende een klacht worden ingediend bij de Raad van Toezicht. De Raad beslist binnen vier weken na ontvangst van de klacht over de afhandeling van de klacht.
4. Indien een Deelnemer van mening is dat een andere Deelnemer zich niet gedraagt conform de Gedragscode, kan hij een klacht indienen bij de Raad van Toezicht. De Raad beslist binnen vier weken na ontvangst van de klacht over de afhandeling van de klacht.
5. De NMF, NLVOW of NWEA, dan wel enige Deelnemer, brengen knel- en verbeterpunten in het functioneren van de Gedragscode onder de aandacht van de Raad van Toezicht. De Raad beslist binnen vier weken wat er gedaan moet worden met de zo aangebrachte punten.
6. De overheid verifieert of een initiatiefnemer de Gedragscode heeft erkend, ziet er, voor zover daartoe bevoegd, op toe dat een initiatiefnemer zich gedraagt conform de Gedragscode en betracht terughoudendheid in de samenwerking met, en het verlenen van vergunningen en subsidies aan, een initiatiefnemer die de Gedragscode niet heeft erkend.



TOELICHTING

- ▲ Het oprichten van een (eenvoudige) Raad van Toezicht schept een mechanisme om de Gedragscode te promoten en om Deelnemers bij de les te houden. Het verschaft NMO's en omwonenden ook een adres waar ze terecht kunnen met klachten. Bij dat laatste wordt niet alleen gedacht aan klachten over de naleving van de Gedragscode, maar ook over exploitanten die het niet zo nauw nemen met wettelijke regelingen.
- ▲ Het is niet de bedoeling dat de Raad gaat fungeren als een soort scheidsgerecht. Dat is immers juist de taak van de in artikel IX voorziene arbitrage. Daarom beperkt de Raad zich tot een procesrol: aangeven hoe een klacht het beste kan worden afgedaan en bewaken dat dit dan ook inderdaad zo gebeurt.
- ▲ Die rol vervult de Raad ook als er zich in de praktijk knelpunten blijken voor te doen. Ook dan komt de Raad niet met eigen oplossingen en voorstellen, maar stelt zij aan de Deelnemers voor hoe die knelpunten opgelost kunnen worden.
- ▲ Tenslotte: als het om handhaving gaat heeft de overheid een belangrijke taak. Denkbaar is dat de overheid deelname aan de Gedragscode verplicht stelt bij het opstarten van de ruimtelijke procedure, dan wel bij het toekennen van subsidie. Paragraaf 6 kiest voor een minder vergaande benadering waarvan de boodschap glashelder is, maar die de mogelijke juridische complicaties vermijdt die kunnen ontstaan bij een verplichte deelname aan de Gedragscode als voorwaarde voor medewerking van de overheid.



Arbitrage

ARTIKEL IX

1. Telkens als in de Gedragscode wordt verwezen naar arbitrage, gaat het om arbitrage overeenkomstig het Arbitrage Reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut te Rotterdam.

TOELICHTING

- ▲ Arbitrage is een wezenlijk element van de Gedragscode. Zie de diverse bepalingen waarin arbitrage wordt genoemd als optie om een patstelling te doorbreken. Toch lijkt het niet nodig daarvoor een geheel eigen systeem te ontwikkelen. Dat is niet alleen ingewikkeld, maar ook kostbaar. Daarom wordt aansluiting gezocht bij het Nederlands Arbitrage Instituut te Rotterdam. Er zijn natuurlijk andere mogelijkheden

Overgangsregeling

ARTIKEL X

1. Deze Gedragscode is van toepassing op alle plannen en initiatieven voor de bouw en exploitatie van een windpark waarbij een Deelnemer optreedt als initiatiefnemer en/of waarvan hij de eigenaar is.
2. Tenzij een Deelnemer bij het erkennen van de Gedragscode expliciet anders heeft verklaard, geldt de klachtenregeling van artikel VIII, paragraaf 3 ook voor reeds bestaande windparken die eigendom zijn van die Deelnemer.

TOELICHTING

- ▲ Reden van de opting out mogelijkheid voor artikel VIII, paragraaf 3 is dat voor bestaande windparken het daar bepaalde opgevat kan worden als een regeling met terugwerkende kracht.



Beeldbank van Stem Fotografie

Bijlage 4

De heer/mevrouw J.J. Tiemersma
Broekzijdestraat 6
6986 CK Angerlo

Enschede, 19 januari 2017

Betreft: Participatieplan Windpark Bijvanck

Geachte heer/mevrouw Tiemersma,

Zoals u weet is energiebedrijf Raedthuys Pure Energie bezig met de ontwikkeling van Windpark Bijvanck. De plannen raken steeds verder gevorderd. Zoals u waarschijnlijk al wel weet, hebben wij inmiddels een ontwerpvergunning gekregen van de provincie Gelderland. Deze ontwerpbesluiten liggen nog tot en met 26 januari voor iedereen ter inzage. Vanwege de voortgang in deze procedures willen wij u graag aangeven dat ons eerdere aanbod aan u voor uw participatie in dit windpark nog steeds overeind staat. Daar gaan wij in deze brief verder op in.

Participatieplan

In onze vorige brief vertelden wij welke vormen van participatie er mogelijk zijn en dat we hiervoor een gebiedsfonds beschikbaar hebben. Dat is ons voorstel voor het zogeheten participatieplan. Vanaf het moment dat de windmolens stroom opwekken, wordt er vanuit het windpark per jaar €25.600,- beschikbaar gesteld voor de omgeving. Dit gebeurt dan zolang de windmolens stroom opwekken. Van dat bedrag is €15.600,- bestemd voor de direct omwonenden en €10.000,- is voor de dorpen Angerlo en Loil. Op deze manier kunt u als direct omwonende profiteren van dit windpark zonder bijvoorbeeld eerst geld te moeten investeren en daar vervolgens een rendement op te krijgen. U krijgt nu eigenlijk direct dat rendement zonder daar verder iets voor te hoeven doen.

Direct omwonenden

Wij gaan graag met u hierover in gesprek. We kunnen het dan hebben over de precieze status van het windpark en hoe het beschikbare geld wordt besteed. Dat kan een persoonlijk gesprek tussen u en ons zijn, maar het is wat ons betreft ook prima als u samen met andere direct omwonenden met ons wilt praten. Die keuze is aan u; we horen graag wat u liever hebt.

Het gaat dus om €15.600,- per jaar dat onder de direct omwonenden is te verdelen. Dat betekent voor elke woning een bedrag van €650,- per jaar. In eerdere correspondentie spraken wij nog over in totaal €15.000 voor de direct omwonenden. Bij een nadere controle bleek dat wij één adres waren vergeten. Om dit niet ten koste te laten gaan van het budget per woning, hebben wij het budget opgehoogd naar €15.600,-. Zo komen wij onze eerdere toezeggingen na.

Hoe dat geld wordt verdeeld, bepaalt u als direct omwonende. Het kan dus worden verdeeld over elke woning, maar die €15.600 kan ook worden gebruikt om als bewoners samen iets mee te doen. Dat kan bijvoorbeeld als u als buurt een gezamenlijke wens of gezamenlijk plan hebt dat u hiermee wilt realiseren. Een combinatie kan ook: een deel van het geld verdelen onder direct omwonenden en een deel gebruiken voor een gemeenschappelijk doel. Die keuze is aan u.

Dit bedrag komt voor u als direct omwonende bovenop de eventuele wettelijke planschade die u krijgt uitgekeerd als de windmolens er daadwerkelijk staan. Voor meer informatie over de regeling voor planschade kunt u terecht bij de provincie Gelderland op (www.gelderland.nl/windparkbijvanck).

Angerlo en Loil

Jaarlijks komt er dus in totaal €10.000,- ten goede aan Angerlo en Loil. Beide dorpen ontvangen €5.000,-. We hebben contact gezocht met de Kontaktraad Loil en Halfvastenvereniging Angerlo om te bespreken hoe dit geld goed kan worden besteed binnen de dorpsgemeenschappen. Zij willen daar graag over meedenken als definitief duidelijk is dat het windpark er komt. Uiteraard zijn wij ook benieuwd naar uw mening hierover of suggesties hiervoor. Als u die hebt, horen wij dat graag.

Nieuwe contactpersonen

In de tussentijd is er bij ons een nieuwe projectleider gekomen voor dit windpark. Dirk Jan Matthijsse is vervangen door Pim van Bussel en u zult dus nu contact met hem hebben.

Verder is er ook een nieuwe adviseur omgevingsmanagement. De rol van Henrike Overdijk wordt nu vervuld door Matthijs Oppenhuizen. Pim en Matthijs zijn dus uw nieuwe contactpersonen voor het windpark. Zij zijn bereikbaar op p.vanbussel@raedthuys.nl en m.oppenhuizen@raedthuys.nl of telefoonnummer 053-4341200.



Pim van Bussel



Matthijs Oppenhuizen

Contact

Als u interesse heeft in een persoonlijk gesprek kunnen we bij u langs komen of afspreken op een andere locatie als u dat liever hebt. Dat is aan u.

U kunt in dat geval contact met ons opnemen, zodat we een bezoeksafpraak kunnen maken. Dat kan door een mail te sturen naar windparkbijvanck@raedthuys.nl of te bellen met Mia Kroon via 053-4341200. Heeft u aanvullende vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brief, dan mag u ons uiteraard ook altijd bellen of mailen.

Kijk voor informatie over het windpark op www.windparkbijvanck.nl.

Met vriendelijke groeten,

RAEDTHUYS PURE ENERGIE

Arthur Vermeulen
Directeur

Bijlage 5



Provincie Gelderland
Mw. A. Traag
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA Zevenaar
T (0316) 595 111
F (0316) 595 100
E gemeente@zevenaar.nl
www.zevenaar.nl

- 8 JAN. 2014

datum:

ons kenmerk: ONT/RU/alsa

registratienr.: U14.000044

behandeld door: [REDACTED], doorkiesnummer [REDACTED]

onderwerp: Inpassingplan windmolenpark Bijvanck

Geachte mevrouw Traag,

Op 13 november 2013 is de gemeente ambtelijk bijgepraat over het inpassingsplan Windmolenpark Bijvanck. Naar aanleiding hiervan is er op 13 januari een bestuurlijk overleg met de portefeuillehouders van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

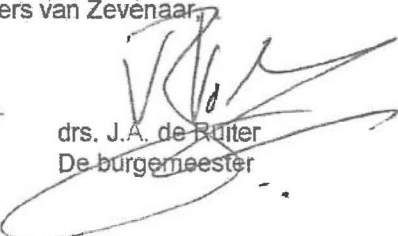
In de omgeving van de beoogde locatie is een bewonersgroep die deze ontwikkeling kritisch volgt. Gezien het feit dat wij als gemeente zeer hechten aan bewonersparticipatie hebben wij voorgesteld een lid van deze bewonersgroep aan dit overleg te laten deelnemen. De provincie heeft echter aangegeven dat niet alleen een bewoner, maar ook ambtelijk medewerkers, niet welkom zijn bij dit overleg. Mede gezien het karakter van dit overleg betreuren wij dit ten zeerste. In dit verband zijn wij ook benieuwd hoe de provincie burgerparticipatie rondom dit project gaat vorm geven.

Uit genoemd ambtelijk overleg hebben wij vernomen dat binnenkort een samenwerkingsovereenkomst met de initiatiefnemer wordt gesloten. Wij krijgen niet de indruk dat (eventuele) landschappelijke verevening hierin stevig is verankerd. Voor zover bekend wordt uitsluitend een relatie gelegd met de EHS en zijn (compensatie)maatregelen alleen nodig 'wanneer de noodzaak hiervan is aangetoond'. Ook is niet duidelijk welke relatie wordt gelegd met de economische haalbaarheid van het initiatief. Met een inpassingsplan (bestemmingsplan) worden de bouwmogelijkheden relatief bestendig vastgelegd. Indien het project door omstandigheden niet wordt gerealiseerd is het niet eenvoudig de bestemming zonder planschade te verwijderen. U zult begrijpen dat gezien ons standpunt, wij dit niet wenselijk achten.

Wij zien bovenstaande graag geagendeerd voor het bestuurlijk overleg van 13 januari.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Zevenaar


Mw. mr. S.E.G. Wiersma
De secretaris


drs. J.A. de Ruiter
De burgemeester

Bijlage 6

AANGETEKEND

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland
Team vergunningverlening
Postbus 9030
6800 GX Arnhem

ZYPP advocaten
De la Reijstraat 2
6814 AE Arnhem
Postbus 911
6800 AX Arnhem

Arnhem, 19 juli 2017

T 026 - 702 47 87
F 026 - 845 00 99
E info@zypp.nl
www.zypp.nl

Ons kenmerk : 20170082/EJ/ej
Uw kenmerk : 2017-008226 (Windpark Bijvanck)
Inzake : Windpark Bijvanck/advies
E-mail : eelco@zypp.nl

KvK: 57 55 32 54
BTW: NL85262952B01

Geacht college,

Namens cliënten, J. Looman, wonende aan de Broekzijdestraat 3 te (6986 CK) Angerlo, R. Lamers, wonende aan de Broekzijdestraat 4 te (6986 CK) Angerlo, J.J. Tiemersma en het bedrijf Tiemersma Square B.V., wonende respectievelijk gevestigd aan de Broekzijdestraat 6 te (6986 CK) Angerlo, R. Boerhoop, wonende aan de Broekzijdestraat 8 te (6986 CK) Angerlo, J.C. Stolk, wonende aan de Kruisstraat 3 te (6986 CL) Angerlo en P.J.M.C. Wijlhuizen, wonende aan de Kruisstraat 5 te (6986 CL) Angerlo, doe ik u de zienswijze toekomen tegen de ontwerpbeschikking Wet natuurbescherming waarbij uw college voornemens is ontheffing te verlenen voor de realisatie van het windpark Bijvanck aan de Didamsche Wetering te Angerlo. Cliënten kunnen zich met het ontwerpbesluit niet verenigen.

Inleiding

1. Door de besloten vennootschap Raedthuys Windenergie BV – verder te noemen: Raedthuys - is op 29 mei 2017 een aanvraag ingediend voor ontheffing van beschermde soorten op grond van de Wet natuurbescherming. Blijkens de aanvraag wordt de ontheffing aangevraagd voor (de realisatie van) het Windpark Bijvanck. De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 1 januari 2044. De ontheffing wordt aangevraagd voor het doden van de gewone dwergvleermuis en de rosse vleermuis.
2. Blijkens het ontwerpbesluit is het college van Gedeputeerde Staten voornemens de ontheffing te verlenen.

Waar ziet de aanvraag op?

3. De aanvraag heeft enkel betrekking op vleermuizen, de kleine dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Niet in geschil is dat realisatie en gebruik van de turbines leidt tot slachtoffers onder de kleine dwergvleermuis en de rosse vleermuis. Het aantal aanvaringslachtoffers kan worden beperkt door maatregelen te nemen, maar aanvaringslachtoffers zijn niet te vermijden. Gelet op de strikt beschermde status van zowel de kleine dwergvleermuis als de rosse vleermuis op grond van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, kan slechts ontheffing van het verbod van artikel 3.5 Wnb worden verleend onder strikte voorwaarden.
4. Ontheffing kan echter pas worden verleend indien (1) er geen andere bevredigende oplossing is, (2) geen sprake is van verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en (3) er sprake is van één van de limitatief opgenomen ontheffingsgronden. In het ontwerpbesluit wordt met geen woord gerept over de andere bevredigende oplossing en de vraag of er sprake is van een verslechtering van de staat van instandhouding van de soort. Dat klemt met name voor de rosse vleermuis die – verwezen wordt naar de Rode Lijst – een status kwetsbaar heeft.
5. Door de aanvrager is als wettelijk belang, kortgezegd, dwingende redenen van groot openbaar belang aangegeven. Van een dwingende reden van groot openbaar belang kan slechts sprake zijn indien een publiek belang wordt gediend. Aanvrager is een particuliere ondernemer die geen ideëel doel heeft maar slechts uit is op winstmaximalisatie. In zoverre kan van een openbaar belang geen sprake zijn. Bovendien – zou daar sprake van zijn – moet dit belang, het belang van het opwekken van energie, worden afgewogen tegen het evenzeer grote belang van de biodiversiteit zoals in de Habitatrichtlijn is beschermd.
6. Van dwingende redenen van groot openbaar belang is naar het oordeel van cliënten geen sprake. Dit geldt te meer nu op een alternatieve locatie het probleem van – kortgezegd – aanvaringslachtoffers kan worden weggenomen.

Waar ziet de aanvraag niet op?

7. Uit het Flora- en faunaonderzoek dat mede ten grondslag heeft gelegen aan het inpassingsplan (5 december 2014 rapport nr. 14-160) volgt dat *niet* enkel vleermuizen slachtoffer zullen worden indien het windpark zou worden gerealiseerd, maar ook vogels. De aanvraag ziet echter ten onrechte niet op het doden van vogels. In zoverre is de aanvraag onvolledig.

8. Voorts blijkt uit de rapportage dat – in vergelijking met de kleine dwergvleermuis en de rosse vleermuis – het aanvaringsrisico ook enkele andere vleermuissoorten kan treffen: de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis. Het aantal dodelijke slachtoffers wordt als “niet voorzienbaar incident” beschouwd. Om die reden zou geen ontheffing te hoeven worden verkregen. Cliënten volgen aanvrager op dit punt niet.
9. Vaststaat immers dat uit de rapportage volgt dat ook voor deze vleermuissoorten slachtoffers zijn te verwachten. Daarmee wordt artikel 3.5, lid 1, Wnb overtreden en dient of de activiteit te worden gestaakt, of er dient ontheffing te worden verkregen. Dat dat niet is gebeurd, maakt dat sprake is van een onvolledige aanvraag.

Onvolledige aanvraag

10. Naast het feit dat de aanvraag ten onrechte niet op vogels ziet, ontbreken – voor zover cliënten hebben kunnen vaststellen – de ‘toe te voegen bijlagen’. De informatie die moet worden verstrekt wil een ontheffing kunnen worden verkregen: welke activiteit?, planning, resultaten van de inventarisatie, effecten, gunstige staat van instandhouding, te nemen maatregelen, welke alternatieven zijn er?, is grotendeels niet overgelegd. Voor cliënten is het – gelet op de informatie die aanvrager wel heeft aangeleverd, onvoorstelbaar dat een (positieve) ontwerp-beschikking is opgesteld.

Algemene voorschriften

11. Als voorschrift 4 is verbonden aan de ontheffing dat gewerkt dient te worden overeenkomstig het goedgekeurde werkplan. Het werkplan, laat staan een goedgekeurd werkplan, bevindt zich echter niet bij de stukken.
12. In voorschrift 5 is bepaald dat kap van bomen mag plaatsvinden in de periode september tot en met februari. Dat voorschrift leidt mogelijk tot overtreding van de bepalingen van de Wet natuurbescherming, meer in het bijzonder artikel 3.1, lid 2, Wnb, dat ziet op vernielen, beschadigen en wegnemen van nesten. Dat verbod geldt het gehele jaar en dus ook in de periode september tot en met februari. Het is juist dat de meeste vogelsoorten in de genoemde periode geen nest maken. Voor enkele vogelsoorten geldt dat anders. De kap van bomen in genoemde periode kan derhalve leiden tot overtreding van artikel 3.1, lid 2, Wnb. Daarbij wordt bovendien nog gewezen op de mogelijkheid dat zich in de te kappen bomen jaarrond beschermde nesten bevinden. Het algemene karakter van het voorschrift – tussen 1 september en 28 februari mag je kappen -, kan als gezegd leiden tot overtreding van de Wnb en dient derhalve te worden aangepast.

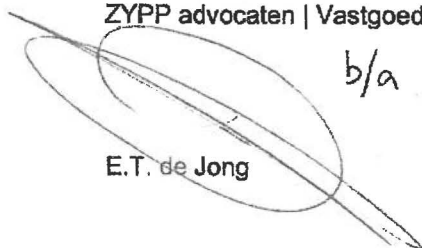
Tijdelijke ontheffing

13. De ontheffing wordt verleend voor een bijzonder lange periode, 25 jaar. Onduidelijk is waarom ontheffing aangevraagd wordt voor 25 jaar. Naar het oordeel van cliënten is dit te lang; indien de gunstige staat van instandhouding van een te beschermen soort onder druk komt te staan moet spoedig de mogelijkheid bestaan maatregelen te treffen.

Conclusie

Namens cliënten verzoek ik uw college de aangevraagde vergunning niet te verlenen.

Hoogachtend,
ZYPP advocaten | Vastgoed en Overheid

 b/a

E.T. de Jong